

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petelostopna petlet vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zalivala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafllova ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafllova ulica: št. 5 telefon št. 35.

Priprave za jesen.

Čas političnih počitnic je potekel. Ministri so večinoma že zopet zbrani na Dunaju, tudi nekaj parlamentarcev je že tam in tako torej zopet čujemo o pripravah za jesen. Ta izraz »priprave za jesen« je tako splošen, da pravzaprav nič ne pove, kajti v resnici se gre za to, ali ostane sedanja vlada bodisi nespremenjena ali spopolnjena na krmilu ali pa se parlamentarne razmere tako premene, da pride na vlado novo ministristvo.

Vohče se čuje od vseh strani, da je predpogoj sestavi novega ministristva, da se doseže češko-nemška sprava, če že ne popolnoma, pa vsaj v takem obsegu, da je mogoče računati na mirno vzporedno delovanje čeških in nemških poslancev iz Češke. Če se le izkaže, da je utemeljeno upanje na spravo med Čehi in Nemci, potem — tako se glase proročanja — je pričakovati, da se zgodi že meseca septembra korenita prememba v ministristvu. Če pa na ustanovitve prijateljskega razmerja med Čehi in Nemci ne bo računati, potem ostane sedanja vlada in pride na mesto umrlega poljedelskega ministra zopet Čeh-neparlamentarcev, na mesto bolnega trgovskega ministra Rösslerja pa Nemec-uradnik.

Spravna pogajanja med Čehi in Nemci se bodo že v najkrajšem času nadaljevala in dasi je tako na češki kakor na nemški strani mnogo odpora in nezadovoljstva, vendar je zelo verjetno, da se Čehi in Nemci sporazumejo, ker omogočijo s tem mirno zborovanje češkega deželnega zbora in pridobe velikanski vpliv na državno upravo.

Nasprotno pa se pojavljajo v poljskem taboru razpori, ki znajo postati velikega pomena. Danes, dne 7. t. m. se začne v Lvovu pravna pogajanja med Poljaki in med Rutenci. Pogajanja se bodo nanašala na volilno reformo za galski deželni zbor, na ustanovitev rutenskega vseučilišča in na zagotovitev vodnih stavb, na katerih je Poljakom toliko ležeče.

Že meseca sem se priznava potreba poljsko-rutenske sprave, a opetovana pogajanja in vladna posredovanja niso rodila uspeha. Zdaj je zaradi neuspeha teh pogajanj nastal med Poljaki samimi razpor. Znani poslanec Stapinski, vodja poljske

ljudske stranke je napovedal poljskim konservativcem boj v deželnem in v državnem zboru, če se ne doseže sporazumeljenosti z Malorusi, češ, samo konservativci so krivi, da nasprotja še niso poravnana. Če je boj, ki ga je Stapinski napovedal, resno mišljen — ne tako, kakor Stapinskega svoječasni boj proti Bilinskemu — potem zna eventualni konflikt med Poljaki imeti resne posledice. Stapinski ima pod svojim poveljstvom 24 moških; njegova stranka je najmočnejša v poljskem klubu in bi brez nje klub ne mogel ohraniti svoje veljave.

So pa še druge stvari, ki jih je pri teh »pripravah za jesen« spravi v red, vendar so te manjšega pomena za eventualno premembo v ministristvu. Ta je pač v prvi vrsti odvisna od češko-nemške in poljsko-rutenske sprave. Brez te, je prememba v ministristvu nemogoča, če pa se ti spravi dosežeta, potem bo ves odpor zoper premembo ministristva, ki je močan in velik, brez moči in se bo moralo to zgoditi, kar bodo zahtevali Čehi, Nemci in Poljaki.

Vnebovpijoče!

Zgodil se je slučaj, da so zopet v deželnem šolskem svetu zavili vrat učitelju. To pot učitelju Šmajdek na Rovih pri Kamniku. Mož službuje že nad 15 let in ves čas v popolno zadovoljnost šolskih nadzornikov. Na Rovih je kakih 10 let. Te počitnice sem imel priložnost ogledati prijazni kraj Rova, ki stoji nekoliko v hribu. Šola je stara nekoliko 10 let in ves čas učiteljuje na nji učitelj Šmajdek. Uredil je okrog šole krasen šolski vrt, v katerem ima lepo drevesnico in dva vzorna čebelnjaka. Peča se tudi s kurjerejo. Tedaj s tremi panogami kmetijstva. Ustanovil je mlekarino, ki je bila menda prva v kamniškem okraju, več let je orgljal in vodil cerkveno petje. Pa prišel je politikujoči duhovnik, odšel je, in prišel je še hujši petelin. S Šmajdkom se nista razumela, ker ni bil Šmajdek Slomškar. Sikaniral ga je na vse načine. Vzel je Šmajdku naročevanje šolskih tiskovin, v cerkev mu je prepovedal vstop, ker ga Šmajdek pri nastopu župnije ni sprejel s šoljari in zastavo, sploh je duhovni petelin deloval na vse kriplje, kakor vzorna učitelja Šmajdka spraviti iz Rovov. Na-

kopal mu je disciplinarno preiskavo, ker ni pustil svoje učiteljske časti teptati po blatu. Znano je, da bi župnik rad imel takega učitelja, s katerim bi pometal in bi ga »vdinjal«, da bi mu v Katoliškem domu igral, petje vodil in s čuki kozolce prebrščal. Seveda Šmajdek ni bil in ni vporabljal za to, naj tedaj šolska oblast skrbi, da gre Šmajdek proč in pride drugi, ki je izpred znanega korita Slomškarjev. In zgodilo se je tako. Okrajni šolski svet je na predlog okrajnega šolskega nadzornika Gabrška, (Gabršek je vpisan v Slomškovi zvezi. Op. uredn.) predlagal: deželnemu šolskemu svetu, naj Šmajdka prestavi iz Rovov na Kratino. Temu predlogu sta bila nasprotna oboja zastopnika učiteljstva. A pomagalo ni nič. Predlog je bil sprejet in deželni šolski svet je sklenil: »Ker se učiteljžupnik ne razumeta, naj gre učitelj proč, prestavi mo ga iz službenih ozirov na deželne stroške.« Sklenjeno in ukazano. Šmajdek se boče selil. Pustiti mora vzorno urejen vrt, na katerem raste nad 50 sadja donajajočih dreves, ki jih je za lastno roko, s svojim trudom posadil in gojil 10 let. Pustiti mora svoje izborni uspevajoče čebelarstvo (kraj je za čebele posebno ugoden) in preseliti kraljestva marljivih čebelic v drug kraj, ki ni za nje primeren. Nad šolsko sobo si je na lastne stroške zidal sobo, ki mu služi za čebelarsko in sadjarsko delavnico. Vse to mora pustiti. Šolsko sobo je opremil z vse mogočimi učili in drugim učnim konforom. Vse to mora pustiti, da se boče drugi okoriščal za njegov trud. Svojo zakonsko družico si je izbral v bližini Rovov, ta boče primorana zapustiti svoje drage domače in iti proč. In zakaj vse to? Zaradi prepotentnega župnika in nekaj zaslepljenih privržencev. Ta prizor se ponavlja ves čas, odkar se šopiri na Kranjskem pod zaščito barona Schwarza klerikalna strahovlada. To je bilo sedaj že 10 slučajev v par letih! Mi ostanemo še pri današnjem slučaju. Mi trdimo in ni ga, ki bi nam mogel izpodbiti, da ni bil Šmajdek vester in izborni učitelj, več sadjar in čebelarski strokovnjak par eksellence. Tega nam ne utaji nobena zabita glava kakega kmečkega fajmoštra! On je tedaj zaslužil polhalo od šolskih oblasti. In kaj je prejel? Zonglersko so mu vrgli v obraz »za zasluge in marljivost« šop popopranih kopriv v obliki »prestave iz službenih ozirov.«

Njegovim zagovornikom in prijateljem pa so brizgnili v oči sifona, da si s Šmajdkom vred brišejo izpred oči besede: Justitia fundamentum regnorum. In kam pojde Šmajdek? Na šolo, ki ima potrebno število sten, okna, vrata, klopi, tablo. Učil nič, vrta nič, drevesnice nič, obraz mogoče, da mu na novem mestu za njegovo delo čez nekaj let zopet zalutajo v obraz popoprane koprive. Tako boče na Rovih njegovo delo in trud za probujo ljudstvu in gospodarski napredek uničeno, na novem mestu se ga ne boče polotil, ostal boče pasiven, in klerikalizem je dosegel svoj cilj, da se ljudstvo ne pomaga do luči, ampak ostane v temi. Tako je smoteno delo klerikalizma, ki po svojih črnih pomagacih ubija prosveto in napredek, ki se naj bi širila po dobrih učiteljih. Sedaj ubijajo enega, sedaj drugega, tako gre naprej, novega naraščaja ni, in če je, se drži pasivno, ker vidi, kako se godi tistim, ki se trudijo, da bi zanesli izobrazbo med ljudstvo. Proti tej vnebovpijoči korupciji je edino sredstvo, da se dela na vse mogoče načine, da pače klerikalna strahovlada. K temu cilju pelje več potov in zaveden narodnjak se naj dosledno trudi, da enkrat pade nesreča naroda — klerikalizem.

Štajersko.

Iz Celja. G. drž. posl. in štaj. dež. glavarja namestnik dr. Jankovič markira zadnje čase jako bojevitega katoliškega politika. Tja k bistravi Savi hodi pomagat iz vedno večjih zadreg g. dr. Benkoviču, po kozjanskem okraju pripoveduje o svojih domnevanjih zaslugah glede tega, da vlada še ni resno mislila na upeljavo splošnega vinskega davka, v šmarnem in rogaškem okraju pa zastopa svojega nezmožnega deželnozbornskega kolego in »okracava slovenske liberalce, te politične sleparje« zaradi njihove obstrukcijske politike. Poročilo v »Straži« je jako

redkobesedno, imeli bi vendar radi enkrat malo daljšo utemeljitev vašega »okracavanja«, g. dr. Jankovič! Čemu in zakaj — to bi radi enkrat slišali od vas, da bomo vedeli, ali spadate tudi vi med tiste fanatične bedake v vaši stranki, ki nas slepo obrekujejo na dr. Koroščevo povelje — ali pa nam odkritosrčno in z ozirom na gospodarske koristi vašega okraja in celga Sp. Stajerja nasprotujete? Ker se radi postavljate za poštenjaka — bomo videli, če ostanete temu zvesti ali ne.

V Žalcu priredi »Klub naprednih slov. akademikov v Celju« dne 22. t. m. veliko slavnost v prid svojim ljudskim knjižnicam. Ker bo prireditev v večjem obsegu, se že pripravljajo druga društva iz Celja in okolice na obilen poset v Žalec.

Iz Sevnice. V nedeljo, dne 1. septembra se je vršil v Sevnici občni zbor prostovoljne požarne brambre. Dosedaj je bila naša bramba točišče sevniske nemškutarije, ki se je v zadnjem času celo tako daleč spozabila, da je požarno brambo proklamirala za »deutschnational« in prebivalstvo izključno slovenskega trga Sevnice pa krstilo za »windisch«. To je že jelo vsem presedati in na nedeljskem občnem zboru se je s temi izrodki pošteno pomedlo. Vrgli so se vsi iz odbora in se je vpeljal mesto dosedanjega nemškega slovenski poveljavni jezik. Sklenilo se je nadalje tudi, da se iz nemške deželne zveze izstopi ter se pristopi k žalski slovenski zvezi. Pri tem občnem zboru so se posebno odlikovali po svoji nemškutarski zagrizenosti Kozinc Matija, Flek Jožef, Slatner Alojzij in Kabale Franc.

V Sevnici ob Savi bi bilo za sledeče pridne in postrežljive obrtnike dobrega zaslužka: za krojača, mizarja in ključavničarja. Interesenti naj se obrnejo do podružnice društva »Branibor« v Celju.

Iz Sevnice, dne 4. septembra. Umrla je nocojšnjo noč gospa Amalija Kr a m e r, gostilničarka. V njeni gostilni je bilo nastanjen tukajšnje bralno društvo. Rajnka je bila sestra ptujskega prosta g. Flecka.

Izkušnja posredovalnice »Občeslovenskega obrtnega društva v Celju«. Iščemo se: 1 učenec za krojaško obrt, 2 učenca za pekarsko obrt, 3 učenca za kovaško obrt, 1 pomočnik za fotografsko obrt, 1 učenec za kolarsko obrt. Nadalje išče 5 uencev ključavničarske mojstre, 2 učenca pa mizarskega mojstra. Opozarjamo

vidne oči za ostrimi lečami, korak se ustavi zapovedujočemu poročniku za hip, v drugem hipu pa je že stal za četo s povešeno sabljo in z blede licem . . . Ustna pa so mu zašepetala:

»Kača! Gad!«

Vojaki so že tudi opazili to zver, obrnili puške ter jo pobili s koptiči na mestu. In junak, zapovedujoči poročnik dr. Anton Mence dvigne zopet sabljo, jo zavijti, skoči pred svoj voj in zakriči:

»Za menoj!«

To je bil najslavnejši čin iz vojakovanja arheologovega.

Pav. Fleré.

Nekaj številčk.

Vedno in vedno ponavljajo naši duhovniki, da je veronauk tista sila, ki drži moralo pokonci in da bi šola, če bi bil iz nje odpravljen krščanski nauk, vzgajala same hudodelce in anarhiste.

Take splošne trditve so jako poceni in duhovniki se jih poslužujejo toliko raje, ker se nanje skoro ne da drugače odgovarjati, kakor zopet s splošnimi trditvami.

Danes imamo priložnost, da lahko s statističnimi izkazi posvedočimo, da veronauk ni pogoj ljudske moralnosti, marveč da je ne-

LISTEK.

Junaštvo.

(Dogodek na vojaških vajah.)

Bil je arheolog. To se pravi: na njegovi vizitki je stalo »Dr. phil. Anton Mence, muzejski pristav in c. kr. poročnik v res.«

Pa to ne izpremeni nič na dejstvu. Bil je arheolog, ki so mu bili duševna hrana stari asirski in babilonski kamni in ki se je zakopal v svoje knjige, polne hieroglifov in drugih takih čudežev iz dobe, ko so pisali ljudje v vsak kamen in vsako opeko, ki je šla skozi njih roke.

Ta arheolog, ta muzejski pristav ali, če hočete, ta c. in kr. poročnik v res., ta doktor Mence je bil mož nizkega života, malo napetega trebuščka, s profesorsko bradico, z očali konkavno št. šest — sploh bil je mož, ki je spadal med svoje kamne, četudi se je oblačil precej po novi modi, kakor se je navadil, ko je bil domač učitelj pri grofu takointako.

Pa saj to je nazadnje vseeno in nima opraviti nič z zgodbo, o kateri vam pripovedujem.

Zgodilo se je namreč, da je zavel veter tam od vojaških krogov prav

noter v arheologovo delavnico. Izmislili so si gospodje, da bi radi videli pri manevru, ki je bil napovedan, tudi g. c. in kr. poročnika v res. dr. Antona Mence, pa so mu poslali ta glas. Tedaj pa je pozaprl arheolog svoje omare in miznice, se prelevil v c. in kr. poročnika v resnici ter je potkal s svojo sabljo po mestnem tlaku. Ker pa se manevri navadno ne vrše v mestih, je bilo tudi doktorju Mencetu določeno, da odrine za dva dni s svojim polkom kot drugi častnik sedme stotnije na Kras.

In šel je, kakor se je glasil ukaz. Kakor bi se ravno prebudilo, je pomežiknilo solnce tam izza golega griča, posijalo na drugega in kamor je pogledalo, je videlo tisto žalostno krasoto slovenske zemlje: siv kamen, med razpokami drobna rjava travica, tam po obronku zeleno krpo borovega nasada. Hribi goli, mrtvi, po dolinah pa trde kamenite hiše s težkimi strehami, cerkvice z odprtimi zvoniki. Vse trdo, trdo kakor so trdi ljudje tam spodaj. Trdi in dobri, tako neizrečeno dobri — jim je priznal c. in kr. poročnik dr. Anton Mence, ki se je težko poslavljaj od mehke postelje, ki mu jo je pripravila hišna gospodinja snoči tako skrbno kakor bi postijala svojemu lastnemu sinu. Gledal je to postelj skozi ostre leče v svojih očalih in globoko je zavzdihnil, da je moral tako zgo-

daj na noge kar samo za to, da bo letal po tem golem in pekočem kamenju. Ko bi imelo to kamenje vsaj hieroglife — še tega ne.

Oh! Prav res je globoko vzdihnil — ne vem, če arheolog ali človek, a tudi to je vseeno, kakor je bilo vseeno vsako premišljevanje, ker ne dolgo za tem je stal c. in kr. poročnik v ozki ulici, ki se je polnila z vojaki, prevzel je od podčastnikov posamezne voje ter predal zopet celo stotnijo stotniku, ki je prikadil na konju svojo jutranjo cigareto.

In šlo je iz vasi, od teh trdih hiš in od teh trdih, dobrih ljudi, šlo je po klanecu dol tja za borov nasad pa zopet skozi vas, za gorico — vedno dalje in dalje.

Solnce, ki se je dvigalo više in više, je začudeno gledalo to življenje, kjer je bilo vajeno videti le kamen, rjavo drobno travico in zeleno krpo borovega nasada.

Sedma stotinja je dobila nalog, da prežene ali pa zajame sovražni oddelek s strojnimi puškami, ki se je utaboril na malem gričku pri napol razpadli cerkvi. Gospod c. in kr. poročnik dr. Anton Mence ni bil prav nič zadovoljen s tem ukazom, pa kaj — no, če se jim posreči, se posreči, če ne, pa je tudi dobro, saj gospod poročnik postane za par dni zopet arheolog, poročnik pa ostane le pri-

vesek na vizitki. Zato se ni posebno dosti brigal, zlasti dokler je ostala stotnija cela in je poveljeval stotnik sam. Že blizu tistega nesrečnega klanca pa se može ustavijo, zavarovani in zakriti z gostim borovjem ter se razdele v dva roja; enemu je poveljeval stotnik, drugemu rezervni poročnik. Imela sta klanec obiti, iz zasede nevidno streljati na sovražnika, potem pa ga zajeti v naskoku.

Kako se da takale naloga prijatelno pripovedovati! Ampak skakati, hoditi, letati, ko je solnce stalo že prav visoko in je pripekalo na ljudi in kamenje, ki je peklo skozi podplate, pa se ni zdelo poročniku Mencetu prav nič prijetno. Še celo ta čas, da je poveljeval sam svojemu oddelku, ga ni spravila iz nemile volje. Dajal je povelja, razpostavil ljudi, streljal je iz zasede na sovražnika, ki je bil pa skrit za cerkvico, dokler ga ni pregnal z druge strani stotnik. In tedaj, ko se ni mogel več skriti, naj bi se izvršil hiter napad.

In izvršil se je. Visoko je dvignil poročnik sabljo, zakričal ljudem: »Za menoj!« in prodirali so više in više, ne meneč se za drdajoče pokanje strojnih pušk tam z vrha. Vseh s strojem ne bi mogli pobiti, ker so bili v prevelikih presledkih, zato pa so tudi korakali zmagovalno naprej. Vedno više in više . . . In tedaj naenkrat ožive kratko-

ponovno gg. obrtniške mojstre, da priložijo vsaki prošnji za posredovanje znamke za 40 v, ker se zaneprej na prošnje brez te odškodnine ne bomo ozirali. — Pri tem poudarjamo tudi, da bodo učenci, ki imajo veselje do ključavničarske obrti, le težko našli mojstra, ker so ključavničarske delavnice tako prenapolnjene z učenci, da jih mojstri niti proti gotovi odškodnini ne morejo več sprejeti. Apeliramo torej na vas, starši, oziroma varuhi in učitelji, vplivajte na dečke, da se poprimajo kake druge obrti, ker bodo na ta način lažje in bolj gotovo prišli do kruha, in ker si moramo vzgojiti naraščaj tudi za ostale obrti.

Iz Vuzenice. Tu se je vršila v nedeljo slavnost povodom otvoritve Roseggerjeve pomembnevalnice. Dotična slavnost bi se bila morala vršiti že kmalu spomladi, kakor se je nameravalo. A iz raznih neljubih vzrokov so jo prenašali, kakor mačka mlade tako dolgo, da se je izvršila sedaj koncem šolskega leta. Med tem časom se je zgubil ves pomp tako, da se je sedaj slavnost vršila kaj klavirno ob slabem vremenu in pičli udeležbi domačinov in sosednih Mutčanov ter Marbežanov. Županstvo in okr. glavarstvo sta jim prepovedala slovesni obhod in razobešanje nacionalnih zastav, katere so dobili ubogi vuzeniški nemčurji iz Marbeka. Slavnosti so bili najbolj veseli Nemci sami, namreč za to, da se je res enkrat izvršila, ker jim je delala toliko preglavic. Sami so se delali norca, češ, da imajo »Schlussfeier« od »Eröffnungsfeierja«.

Iz Mute. Umrl je v sredo po operaciji v Gradcu znani Oton Erber, tovarnar in dolgoletni župan na Muti. Pokojni je bil tudi dolga leta deželni poslanec trgovske zbornice. Star je bil 67 let. Bil je eden izmed najdelavnejših naših nasprotnikov in glavni stebel Nemštva v zgornji Dravski dolini ter je užival celo pri mnogih Slovencih ugled in spoštovanje, ki si ga je znal pridobiti z prijaznim vedenjem in lepimi besedami, zlasti med priprostimi ljudstvom. Z njim je bilo prijetno občeati tudi kot z nasprotnikom, ker je bil mož zelo olikan ter ni postal tudi napram nasprotniku nikdar sirov, ampak vedno dostojen in vsaj na videz pravičen. Nemštvo v zgornji Dravski dolini ne bo lahko dobilo njega vrednega naslednika.

Iz Maribora. V tukajšnjih klerikalnih krogih se zadnje čase mnogo govori o razmerah v znani klerikalni osrednji razlagi za vnovčevanje živine in pospeševanje živinoreje. Ko so svoječasi agrarci opustili odpor proti trgovskimi pogodbam z balkanskimi državami, jim je dala vlada za to lepo darilo v obliki 54 milijonov kron za povzdigo domače živinoreje. Teh 54 milijonov se izplačuje v letnih obrokih po 6 milijonov kmetijskim družbam, deželni kulturni svetom in pa živinorejskim zadrugam po posameznih kronovinah. Osobito se vlada zanima za vnovčevalne zadruge, ki so se jele po nemškem vzorcu ustanovljati tudi pri nas in imajo namen olajševati na eni strani preskrbovanje velikih mest z živili, na drugi pa pomagati kmetu do boljše prodaje njegove živine. Ker nimajo klerikalci hvala Bogu danes na Štajerskem nobenega vpliva na kmetijsko družbo in razdeljevanje podpor potom nje, hoteli so pa iz omenjenih milijonov vendar pod agrarno krinko nekaj zbiti za svojo stranko, so hitro ustanovili v Mariboru omenjeno vnovčevalno zadrugo. Za poslovanje so nastavili tistega Žebota, ki je svoj čas veliko hodil po klerikalnih mladinskih shodih in pri-

konfesionalna vzgoja rodila v moralnem oziru boljše sadove, kakor pa konfesionalna vzgoja.

Poglejmo Avstralijo, ki sloni popolnoma na angleški kulturni podlagi. V štirih avstralskih državah imajo popolnoma posvetno vzgojo, v treh pa versko. Države s posvetno vzgojo imajo skupaj 2.902.300 duš, države z versko vzgojo pa 1.798.413 duš. Statistika izkazuje:

Zaradi pijanosti je bilo l. 1902 kaznovanih v prvi skupini držav (s posvetno vzgojo) 29.472 oseb, v drugi skupini držav (z versko vzgojo) pa 25.357, v procentih torej v I. skupini 1'01 v II. skupini pa 1'41.

Porodov je bilo l. 1903. v I. skupini 72.527, med temi 3900 nezakonskih, v II. skupini pa 47.745, med temi 3012 nezakonskih, v procentih torej v prvi skupini 5'38, v II. skupini pa 6'31.

V času od l. 1861. do 1902. se je število hudodelstev skrhilo in sicer v skupini s posvetno vzgojo za 72'3 procentov, v skupini z versko vzgojo pa za 58'9 procentov.

Ljudje z versko vzgojo so torej v Avstraliji na nižji moralni stopnji, kakor ljudje s posvetno vzgojo.

Poglejmo zdaj Japonsko, ki je vsaj tako kulturna, kakor Avstrija. Na Japonskem je vera privatna.

dno agitiral ob volitvah za klerikalce. Na ta način so z vladnim denarjem oskrbeli enega izmed svojih agitatorjev. Ker pa je treba za poslovanje v taki zadrugi strokovnjaka, je seveda Žebotu bolj uspevalo hujskanje po deželi kot delo za procvit zadrugam in pospeševanje spodnještajerske živinoreje. Došlo je do tega, da so klerikalci poiskali ali na povlele višjih gospodov, ki so se za to čedno vnovčevalno zadrugo vsled ostrih javnih kritik menda zanimali, morali poiskati živinorejskega strokovnjaka. Pojavil se je namreč kar nenadoma neki Korošec, Mauchler po imenu, ki hodi sedaj s klerikalnimi hujskaji po shodih in uči kmete živinoreje. Bojimo se, da tudi tako ne bo šlo. Škoda lepe državne podpore za tako ničvredna strankarska podjetja. Gospod Žebot, ki je od navdušenega katoliškega mladeniča preko živinorejske zadruge prišel menda v uredništvo »Straže«, bo gotovo o tej stvari vedel kaj zanimivega povedati. In — vaš mariborski dopisnik, ki se klerikalcev tako zelo boji, tudi.

Poziv! Bratska društva! Predsedstvo »celjske sokolske župe« vas še enkrat prav pristočno vabi k **župni tekmi**, ki se vrši dne 8. septembra t. l. v »Sokolskem domu« v Gaberjih pri Celju. O tej priliki hočemo v plemeniti medsebojni tekmi meriti naše moči in pokazati vsestranski napredek v naših vrstah. Udeležba pri tekmi je za vsako društvo obvezna. Isti dan popoldne je javna telovadba in velika ljudska slavnost na vrtu »Sokolskega doma«. Na zdar! — **Župno predsedstvo.**

V Pristavi je na tamošnji tretje razrednici popolniti mesto učitelja oziroma učiteljice. Prošnje je vložiti do 10. septembra, na kar bodi opozorjeno učiteljstvo.

Drobne novice. V Žalcu bo zidal graški konvent usmiljenih bratov za Savinjski dolino in celo okolično bolnišnico. — Na Muti je prišel v konkurz Ferdinand Filippi, čevljarški mojster. Upravitelj konkurzne mase je notar dr. Stöcklinger v Marnbergu. — V Celju so, kakor nam poroča moška podružnica »Branihova«, na prodaj tri hiše. Premožni slovenski kupci naj se oglase pri »Branihovu« v Celju. — Iz Celja. Porotno sodišče je obsodilo v tork težača Andreja Pavliča iz Sela pri Vranskem zaradi perutninskih tatvin, ki jih je izvršil po Savinjski dolini. Trbovljah in okolici, na dve leti težke ječe. Andrej Pavlič je bil zaradi tatvine že 21krat predkaznovan.

Koroško.

Ponesrečena starka. Pri posestniku Hudopisku pri Prevoljah je stanovala 78letna užitarica Marija Wastlova. Včeraj so se udrila v njeni kamri tla in starka je padla tri metre globoko v klet. Ko so jo prenesli iz kleti, je v kratkem umrla.

Obesil se je na kozolcu posestnika Adamiča v celovski okolici 49letni delavec Kopenik, ki je doma baje nekje na Kranjskem. Samomor je izvršil v pijanosti iz obupa vsled družinskih razmer.

Nesreča pri premikanju vlaka. Pri sestavljanju posebnega vojaškega vlaka za prevoz vojaških konj pri Mohorju je zašel 19letni premikar S. Petaver med odbijače dveh voz, katere je hotel skupaj speti. Odbijača sta mu strla prsno ogrodje, Petaver je bil na mestu mrtev.

Stara cerkev. Pri Špitalu ob Dravi in sicer na Petrovem griču, so izsledili le par metrov pod rušo starinsko zidovje. Začeli so razkopavati dalje in so odkrili že velik del temelj-

stvar vsakega zasebnika. V državnih šolah ne uče nobenega katekizma in nihče ne prisega, ne pri sodnji, ne pri vojakih, dasi so se japonski vojaši gotovo brezprimerno sijajno izkazali.

Glasom uradnega statističnega izkaza je imela Avstrija (brez Ogrske) 1901. leta 26 milijonov prebivalcev in se je zgodilo 36.305 hudodelstev, 9018 pregreškov in 607.081 prestopkov, okroglo pride torej na vsaki 1000 prebivalcev 14 hudodelstev in 23'7 pregreškov in prestopkov.

Japonska je imela l. 1904. glasom uradnega statističnega izkaza 45 milijonov prebivalcev in se je zgodilo 3323 hudodelstev in 140.128 pregreškov in prestopkov. Pride torej na tisoč prebivalcev 0'073 hudodelstev in 3'084 pregreškov in prestopkov. Skupno število pregreh zoper postavu je torej bilo v Avstriji 654.404 — to je 25'09 procentov prebivalstva, na Japonskem pa 143.451, to je 3'16 procentov prebivalstva. Japonci, ki nimajo nič veronauka v šolah so torej osemkrat bolj moralni, kakor Avstrijci.

Naši duhovniki bodo pa vzlic temu še dalje oznanjali, da imajo oni in samo oni vso moralno v zakupu.

Učitelj.

nih židov stare cerkve, ki je morala biti precej velika. Ob židovih so odkrili tudi zanimiva grobišča iz rimske dobe. Razkopavanja se nadaljujejo pod vodstvom profesorja dr. Eggerja. Bržkotne bodo odkrili še več grobišč in možno je, da je bil cel hribček umetno nasut.

Primorsko.

Laško vohunstvo v Gorici. Pred goriškim okrožnim sodiščem se je vršila obravnava proti 26letnemu Karlu Jusiču, doma iz beneške Slovenije. Jusič je bil obdolžen vohunstva v prilog Italiji. Prišel je v Gorico julija meseca lanskega leta. Med vožnjo in v Gorici se je mož precej zanimal za avstrijske obmejne utrdbe, za avstrijsko obmejno stražo in za avstrijsko financno. Praviyo tudi, da se je Jusič večkrat peljal z avtomobilom čez mejo, odkoder se je čez par dni vrnil na Goriško v spremstvu preoblečenih laških častnikov. Tudi je posredoval Jusič za nekega Italijana nakup velikega posestva na avstrijski meji, to pa baje le za to, da je imel priliko s svojimi spremljevalci vohuniti med avstrijskimi obmejnimi trdnjavami. Obravnava se je vršila tajno, navzoča sta bila poleg zaupnikov kot izvedenca tudi dva avstrijska stotnika. Sodišče je Jusiča oprostilo. Državni pravdnik se je proti razsodbi pritožil.

Društvo goriških slovenskih Foto-amaterjev otvori svoje društvene lokale v nedeljo, dne 8. septembra t. l., v ulici Mattioli št. 13/P. Doneski članovi in prijatelje društva so omogočili odboru, najeti si v primeroma kratkem času prostorov, ki bodo nudili članom vsakovrstne ugodnosti. Istotam bodo članom v sejni sobi na razpolago raznovrstne strokovne revije, poleg tega skrbno opremljen fotografski laboratorij. Slednjega se bodo društveni člani lahko brezplačno posluževali za razvijanje plošč, filmov, kakor tudi za pozitivni proces. — Društveni lokali bodo za sedaj odprti le ob nedeljah od 9. do 12. ure popoldne; za vsa eventualna pojasnila bode istočasno na razpolago navzoči odbornik. Pozivljamo goriške foto-amaterje in ljubitelje foto-športa, da pristopijo k našemu društvu, ki je drugo svoje vrste na vsem Slovenskem. Skupna organizacija je za vsakega amaterja neposilne strokovne važnosti.

Odbor.

Laški izdajalec. Pred goriško okrajno sodnijo se je vršila zanimiva obravnava proti višjemu policijskemu komisarju v Gorici dr. Casapiccola, — katerega seveda mi prav nič ne zagovarjamo — katerega je tožil iz Avstrije izgnani Scarmignan zaradi razžaljenja časti. Dr. Casapiccola je rekel v uradu izgnanemu Scarmignanu: »Vi ste bili policijski spijon v Tridentu in kdor izdaja svoj narod, je sposoben za vsako dejanje. Pri obravnavi je nastopil dr. Casapiccola dokaz resnice in predloži sodišču lastnorodno pismo Scarmignana, v katerem pisec sam prizna, da je bil udinjan pri avstrijski policiji v Tridentu, kjer je kot stavec pri laškem listu »Popolo« izdajal uradne tajnosti s tem, da je po vedal policiji pisatelje raznih članov in notic. S tem je bil dokaz resnice doprinešen in obtoženi dr. Casapiccola oproščen. Scarmignan pa bo moral oditi zopet v blaženo Italijo.

Zavedna slovenska občina. Laška šolska družba za potujčevanje slovenskih otrok »Lega Nationale«, ki je prevzela isto nalogo kakor nemški »Schulverein« je hotela ustanoviti v Šlorenu pri Moši laški otroški vrt. Ti ljudje so bili tako predrzni, da so zahtevali od županstva, da naj jim prepušči za svoj laški šolski vrt prazne prostore stare ljudske šole. Županstvo pa jim je dalo tudi zaslužen odgovor. Odgovorilo je, da ne potrebuje občina laškega šolskega vrtca, še manj pa ima občina za tak vrtec kak prostor na razpolago.

K aferi župnik Kadenaro-Ipavec zaradi poskušnega atentata na avstrijskega nadvojvodo. Kakor smo že poročali je bil razkrit še pravočasno nameravan atentat na avstrijskega nadvojvodo, povodom alpske avtomobilske tekme in sicer v Ročinju. Atentat je nameraval izvršiti neki Ipavec in sicer, kot se je takrat trdilo po naročilu katoliškega župnika Kadinara. Oba so svoječasi aretirali. Po dolgotrajnih preiskavah so župnika po večmeščnem preiskovalnem zaporu izpustili zopet domov in ustavili proti njemu kazensko postopanje zaradi pomanjkanja dokazov. Ipavca pa so pridržali v zaporu in v ponedeljek 9. t. m. se vrši proti njemu kazenska obravnava pred goriškim okrožnim sodiščem. O obravnavi bomo poročali.

Velika pevska slavnost na Proseku — 25letnica »Hajdriha«. Za to slavnost dne 8. septembra t. l. se je nadalje prijavilo 36. društvo »Hajrija«

od Sv. Jakoba - Trst, 37. akad. fer. društvo »Balkan« iz Trsta, 38. pevsko društvo »Dom« iz Repnega in 39. pevsko društvo »Zvonimir« iz Rocola — Trst. Priprave pri slavlolu, kakor tudi na slavnostnem prostoru so v najlepšem teku. Zato dosedaj največjo pevsko prireditev na tržaških tleh vlada povsod največje zanimanje in se pričakuje ogromne udeležbe. Mile goste iz Kranjske dežele pričakuje pevsko društvo korporativno, kateremu se priklapi mnogo domačinov in Tržačanov ob polu 10. uri jutraj na proseški postaji. Iz postaje odidemo naravnost v jamo v Brišičkih, ker bode ista ob polu 11. dopoldne razsvetljena. Jamo obiščejo istočasno tudi mnogi udeleženci iz Trsta. Vsem gostom se nudi takrat za izjemoma znižano ceno ogledati krasno jamo z najvišjo dosedaj odkrito podzemeljsko dvorano. Vstopnina bode znašala 60 v za osebo. Gotovo nihče ne zamudi te ugodne prilike in si poleg udeležbe na slavnosti ogleda tudi to krasno jamo. Iz jame odkorakamo na Prosek. Ob 3. uri popoldne se vrši sprevod ob polu 4. pa pevska slavnost z nastopom 14 pevskih društev. Skupen 15. zbor pa je A. Hajdrihov: Jadransko morje, kateri se bode pel na krasnem razglednem prostoru z razgledom na sinje morje Jadransko. Poleg članov petero br. pevskih društev se pričakuje še drugih milih gostov iz slovenske metropole, bele Ljubljane in mile Kranjske dežele. Kdor je more, naj pohiti 8. septembra na Prosek.

Preprečen detomor. Na postaji v Podbrdu je služila pri neki družini Marija Virantova. Povila je skrivaj dete in ga hotela usmrtiti s tem, da ga je udarila s čevljem po glavi. V istem trenutku je prišla gospodinja, ki je Virantovo odvrnila od umora. Mati in otroka so odpeljali v bolnišnico. Otrok je dobil sicer težko poškodbo na glavi, vendar pa bo okrevl. Proti Virantovi so uvedli sodno preiskavo.

Laška univerza. Laški vseučiliščniki so imeli pred kratkem v Trstu zborovanje, na katerem so sprejeli resolucijo, ki ostro graja nastop laških poslancev glede laškega vseučiliškega vprašanja. V resoluciji so laški vseučiliščniki odločno proti ustanovitvi juridičnega oddelka na tržaški trgovski akademiji, ker s tem bi bilo vprašanje laškega vseučilišča v Trstu za vedno pokopano. V resoluciji tudi ostro nastopajo proti vladi, češ da hoče na tak zahrbtn način obiti laško vseučiliško vprašanje in zahtevajo od poslancev in od vlade, da pride v prihodnjem državnoborskem zasedanju zopet na dnevni red.

Telefonska zveza med Trstom in Zadrom bo v kratkem dogotovljena. Tudi je postavljena že hišica iz katere bo napeljan podmorski kabel v Italijo in kjer bodo stanovali tudi kontrolni organi. Tudi nadzemska napeljava telefonskih žic je že skoro dogotovljena.

Nesreče na dirkališču. Pri večerajšnji tržaški dirki sta se pripetili dve nesreči. Pri tekmi za darilo mesta Gradež je padel konj dirkač Charming Patriot, na katerem je jezdil žokej Cicognani. Konj in jezdec sta lahko poškodovana. Pri tekmi za darilo mesta Milana pa je padel konj Favorit Gambetta, katerega je kupil šele pred tremi dnevi grof Bozzano na Dunaju za 14.000 kron. Konj je obležal na mestu mrtev. Jezdec Barbeta, ki si je priboril letos evropsko mojstrstvo je skočil pravočasno s konja in ostal nepoškodovan.

Ropar v mestu. Snoči je napadel neznanec 69letnega starčka Josipa Tasijsa na cesti Ponciana v Trstu. Ropar je pobil moža na tla, ga oamnil s tem, da ga je udaril z debelim kamnom po glavi in mu ukradel nato zlato uro z verižico in denarnico v kateri je bilo 20 kron.

Sestanek hrvaških in srbskih deželnih in državnih poslancev v Splitu. »Narodni List« poroča, da se vrši v prihodnjih dneh sestanek vseh hrvaških in srbskih deželnih in državnih poslancev v Splitu. Na tem sestanku bodo razpravljali poslanci o političnem položaju na Hrvaškem.

Dnevne vesti.

Neodvisnost sodnikov. Ravno sedaj se na pravniških shodih na Dunaju mnogo govori o neodvisnosti sodnikov in kakor nalašč je prišlo ravno sedaj v javnost, kake nazore ima o neodvisnosti sodnikov justični minister Hochenburger. Sodišča na Češkem so namreč dobila te dni odredbo justičnega ministrstva, ki ni dugega kakor kričee poskus utesniti neodvisnost sodnikov. Na Češkem so okraji z nemško večino. Različni sodniki v teh okrajih so doslej odklanjali v češkem jeziku pisane vloge, češ, da je češčina pač deželnonavadni jezik na Češkem, v dotičnem okraju pa da ni v rabi. Ti sodniki so se postavljali na stališče, da so neodvisni

in imajo pravico pretresati veljavnost obstoječih jezikovnih naredb. Zdaj pa se je zgodil slučaj, da je v takem okraju bila sprejeta češko pisana vloga in — hitro se je oglasil justični minister, češ, da to ne gre. V svoji naredbi pravi, da sicer take odločbe ne more razveljaviti, a da naj sodni predsednik s »podučevanjem« in s primerno razdelitvijo opravil poskrbi, da ne bodo izrečene take nasprotujoče si razsodbe. Nemški sodniki so odklanjajo češke vloge kršili § 19. drž. osn. zakonov, a ministrstvo se je postavljalo na stališče, da jim nič ne more, dasi je sodnik neodvisen le v mejah veljavnih postav, a čim se je dobil sodnik, ki je po določbi postav sprejel češko vlogo, je justični minister Hochenburger takoj planil vmes in je s tem pokazal, da ima o neodvisnosti sodnikov take pojme, kakršni so vladali pred letom 1848.

Kako se to vjema? Piše se nam: Notica v »Slov. Narodu« me je napotila, da sem prebral »Domoljubov« članek o begu kmečkih deklet od doma. Naj se mestne delavke in služkinje, ki so skoro vse s kmetov doma, same pomenijo z »Domoljubom«, ki pravi, da je velika večina med njimi popolnoma zašla v nepoštenost. Prosim vas pa, vprašajte klerikalce, kako se to ujema, da hočejo na eni strani z ogromnimi milijoni provzročati ustanavljanje tovarn na Kranjskem, na drugi strani pa prigravljajo ljudem, naj ostanejo na kmetih pri kmečkem delu. Tovarna zavlaja kmečko ljudstvo od poljskega dela — to je pribito — naj torej klerikalci povedo, kako si predstavljajo, da bodo na eni strani snovali tovarne, ki bi brez delavnih sil s kmetov ne mogle izhajati, na drugi pa zadrževali odtok delavnih sil s kmetov?

+ C. kr. liberalci, to je najnovejši nadevek »Naše Moči« idrijskim naprednjakom. Ni nam mnogo na tem, na kak način otepa krog sebe tako obskuren listič, kakor je »Naša Moč«, pokazati hočemo le, da si vse bolj opravičeno morejo lastiti pridevek »c. kr.« idrijski klerikalci, kakor pa ondotni naprednjaki. Vsakemu Idrijčanu je dobro znano, kdo edini se solnči ob milosti c. kr. rudniškega erarja. So to tamošnji klerikalci. Kdo izmed delavcev opravlja in dobiva lahke službe? Skoraj izključno klerikalci! V delo so se sprejemali do zadnjega časa zgolj klerikalni mladeniči, in če se kdo ni odkril kakemu nadutemu klerikalnemu pisarju, je bil v napreju zaznamovan, da ne dobi Brusove ali Renenove protekcije za sprejem v erarično delo. Kdo ima zopet najlepše zaslužke med delavci? Klerikalci! Mladenič, ki je hotel biti sprejet v rudniško pisarno, se je moral najprvo zapisati v »Katoliško družbo«. Kdo ima v najemu za borih letnih 200 K celo erarično poslopje? Vse idrijske klerikalne organizacije! Kdo je znal pod pretežno gospodnjske šole spraviti za časa Gessmannovega ministrovanja v Idrijo nune? Kdo danes bolj izkorišča erar, kakor nepotrebne nune? Kdo je preskrbel Vogelniku, ki ni drugega, ko smešna figura brez vsake sposobnosti, 7. čin. razreda, ali k nuna, dočim za ogled rudniške šole ali delavskih stanovanj ni bilo časa. Nam je pač vseeno, kaj se pokaže ministru, omenjamo to zgolj radi tega, kdo je »c. kr.« v Idriji. In v zahvalo, da izkazuje rudniški erar vse mogoče usluge klerikalcem, zabavljajo ti v »Naši Moči« proti erarju, češ, da zapravlja denar, ko izpopolnjuje tehnične in higijenične naprave rudnika. Ne vidijo pa, koliko potrosi erar za nunsko šolo. Seveda, erarični denar se sme porabliti edino za klerikalne namene, za vse drugo je škoda. Mislimo, da bo odslej minilo veselje idrijske dopisnike »Naše Moči« nadevati komu neopravičeno »c. kr.«, ker si bomo sicer še od bližje ogledali idrijske c. kr. klerikalce.

+ Varujte se klerikalnih poslancev, tako lahko zdaj kliče klerikalni posestnik Grisold z Račjega na Štajerskem. Mož je poslal državnemu poslancu Piseku pritožbo proti zapovedniku žrebčarne v Račjem. Mož je seveda zaupal v poslančevo diskretnost. Res, poslanci dobe od svojih volilcev mnogo pritožb, tudi takih, na katere se ni zanašati, in zato veleva naravna previdnost, da se poslanec o takih pritožbah najprej informira, če so resnične in utemeljene. Grisold je najbrž to pisal Piseku, kar se pač na Račjem govori,

kakor je že kmečka navada. A kaj je storil Pisek? Izdal je svojega informatorja. Če je Grisold kriv ali če ni kriv, je vseeno; pri obravnavi je hotel nastopiti dokaz resnice in je predlagal Piseka za pričjo, toda sodnik je to odklonil in je Grisolda obsodil. Če je pisal neresnico, se mu prav zgodi, da je bil obsojen — škandal je, da ga je Pisek izdal. Ker se zna danes ali jutri tudi še komu drugemu kaj takega primeriti, opozarjamo javnost na ta slučaj, ki kaže, da klerikalnim poslaneem ni zaupati.

† **Turek jim je dal pod nos.** »N. fr. Presse« ima v Carigradu dopisnika, ki je dosegel, da ga je sprejel Kiamil-paša. Stari turški zdravnik sicer ni hotel z barvo na dan in ni hotel nič povedati o svojih namerah za bodočnost, pač pa je dal dopisniku šnofati prav močnega tobaka. Na dopisnikovo vprašanje, kaj meni Kiamil paša o Berchtoldovem predlogu glede decentralizacije Turčije, je turški državnik porogljivo vprašal: Ali imate mar v Avstriji decentralizacijo? Šmok je skoro v omedlevico padel in začel pripovedovati o »samostojnih upravnih telesih«, s katerimi smo v Avstriji obdarjeni in lagati o popolni ravnopravnosti, ki so je narodi in jeziki v Avstriji deležni. Kiamil paša je pa menda dobro podučen, kakšna je ta ravnopravnost v Avstriji, kajti zavrnil je šmoka, da se pri turških sodiščih obravnava z vsakim v njegovem jeziku — o, kako bodo pri tem zavzidljivi koroški Slovenci — in da na Turškem še govora ni, da bi mogel kak narod uživati posebne privilegije. Nato je publicistični zastopnik od samih privilegijev živčih Nemcev in Madžarov odnesel svoj dolgi nos.

† **Naslednik profesorja Štreklja.** Iz »Union« posnemamo sledeče poročilo, ki ga objavlja »Kroatische Korrespondenz«: Vслед smrti profesorja dr. Štreklja na graškem vseučilišču izpraznjena slovenska stolica za slovenski jezik in literaturo, bo z novim šolskim letom zasedena. V poučenih krogih govore, da bo za naslednika dr. Štreklja imenovan tajnik na slovenskem inštitutu dunajskega vseučilišča dr. Ivan Prijatelj.

† **Nemški »Volksrat« divja.** Zadnja proforska imenovanja v zvezi s predstavami in imenovanji v drugih strokah kažejo, kako mogočno roko imata »Volksrat« in klerikalci. Pa ne samo mogočno, temveč tudi krivično roko imata. Ne vem, čemu imamo vladno, ko faktično odločujeta »Volksrat« in spovednica, dve državi v državi.

† **Iz ljudskošolske službe.** Provizorični učitelj in vodja ljudske šole v Preski Andrej Vilfan je prestavljen kot tak v Šmartno pod Šmarno goro.

— **II. cvetlični dan v Ljubljani** se vrši v soboto, dne 14. septembra popoldne in v nedeljo, dne 15. septembra. Administracija bo približno enaka kakor lani, le da si je letos zaradi simplifikacije zmanjšalo število cvetličnih okrožij, ki so vsled tega po obsegu narasli. Treba bo torej pridelati letos vsakemu okrožju več prodajal kakor lani. Vse podrobnosti se bodo razjasnile na zadnjem sestanku dne 12. septembra. Zelo važno je, da vsa dežela preskrbi zadostno število lepih svežih cvetk. Zato se obračamo do vseh onih narodnih Slovencev, ki so lansko leto prispevale cvetje, da tudi letos še pomnožene z novimi pošljejo kolikor mogoče cvetic za 15. septembra na naslov gospe Amalije Widrove v Selenburgovi ulici 3. — Za razprodajo cvetja se je priglasilo že več gospodičen. Razveseljeni ob tej navdušeni poštvovalnosti, pozivamo tudi druge, da slede temu vzgledu. **Dopise** v zadevi cvetlični dan, Ljubljana, Šubičeva ulica mu vodstvu za I. vseslovenski cvetlični dan, Ljubljana, Šubičeva ulica št. 3.

— **Cvetlični dan** priredita v nedeljo, dne 8. septembra podružnica Ciril-Metodove družbe in telovadno društvo Sokol na Viču. Cvetlice se bodo prodajale po vseh viških ulicah v korist revnih šolskih otrok na Viču, družbe sv. Cirila in Metoda, Sokolske zveze, Radogaja in Branibora. — Popoldne ob 4: Velika vrtna veselica pri »Robežniku« na Viču. Vstopnina 20 vin.

— **O uspehih cvetličnega dneva.** Kakor smo poročali, se je vršil dne 1. septembra cvetlični dan tudi v Zagorju ob Savi. Kakor je razvidno iz poročila gđ. načelnice pripravljalnega odbora Bertice Müllerjeve, je uspeh zagorskega cvetličnega dneva zelo lep, kajti dohodki znašajo 116 K 98 vin., katere je poštvovalnost gđ. načelnice zvršala do vsote 120 K. Prodajale so pa cvetke gospodične: Veroni, Minka, Tončka in Stefi Weinbergerjeve, Malči Kopričeva ter Mimči in Bertica Müllerjeva. — Čast in zahvala narodno - poštvovalnim gospodičam. — Prijave za nove cvetlične dneve pa smo prejeli iz Šmartnega pri Litiji, kjer prirede narodne dame dne 8. septembra cvetlični dan in veselico, ter iz Ra-

dovljice, ker priredita moška in ženska podružnica Ciril - Metodove družbe dne 8. in 15. cvetlične dneve. Obenem se vrši tudi v Radovljici obširna veselica z zanimivim sporedom. Vivant sequentes!

— **Šahovski mojster dr. Milan Vidmar** priredi v soboto, dne 7. septembra ob pol 9. zvečer v kavarni »Evropa« simultano produkcijo, kjer bo igral sočasno s poljubnim številom nasprotnikov. Podpisani odbor vabi vse prijatelje šaha k udeležbi ter naj po možnosti vsakdo prinese šahovnico seboj.

— **Nogometna tekma »Vzajemnost« - »Ilirija«.** V nedeljo se vrši ob 3. popoldne nogometna tekma med moštvi gornjih klubov, ter z današnjim dnevom slavno občinstvo samo opozarjamo na to tekmo. Iz zadnje tekme »Vzajemnosti« s kranjskim moštvom se je razvidelo, da daleko prekaša isto, ter bo radi tega tekma nadvse interesantna. Podrobnosti jutri.

— **Preizkušnja za čevljarjeve pomočnike** se vrši v Ljubljani dne 17. septembra. Preizkuševalno delo je izvršiti do 15. septembra. Oprostnina vajencev je dne 16. septembra. Pojasnila se daje pri zadružnem načelniku gosp. Josipu Breskvarju na Sv. Petra cesti 31, ali pa pri načelniku preizkuševalne komisije gosp. Mateju Oblaku na Kongresnem trgu.

— **V prvo šolo gimnazije** se bodo v Ljubljani na jesen sprejemali učenci samo na gimnaziji na Poljanski cesti, kjer je še prostora za en oddetek. Več v inseratu.

— **Vojaška nastanitev.** Vse one stranke, stanujoče v mestnem okrožju ljubljanskem, katere so za časa letošnjih vojaških vaj tranzentalno prenočile bodisi častnike, moštvo ali vojaške konje, oglašajo naj se radi izplačila nastaniteljskih pristojbin od sobote, dne 7. septembra dalje z dokazili o nastanitvi v nastaniteljskem uradu mestnega magistrata (pisarna mestnega ekspedita) do 8. popoldne do 2. popoldne ali ob 5. do 6. zvečer.

— **Za pogorelce v Tomačevem** je dovolilo ministrstvo za notranje zadeve sporazumno s finančnim ministrstvom podporo v znesku 1500 K.

— **Ponarejeno krono** je oddal neki neznanec na poštnem uradu v Trzinu. Krona je precej dobro ponarejena in ima letnico 1902. Razločuje se od pravih kron le v tem, da je bolj svinčene barve in nima pravega cvenka.

— **Bob v Kamniški Bistrici** se priredi v slučaju ugodnega vremena v nedeljo, dne 8. septembra. Popoldne ob 9. se vrši v tukajšnji kapelici služba božja. Popoldne planinska veselica na prostem in v koči z izbranim sporedom. Za zabavo in dobro postrežbo bo najbolje reskrbljeno. — K obilni udeležbi na bistrski bob se vljudno vabijo vsi prijatelji divne Kamniške Bistrice. — Marica Jerajeva, oskrbnica bistrske koče.

— **Znak časa.** Iz Mošenjske fare nam pišejo: Obče priljubljeni nadučitelj nas je zapustil ter se preselil na novo svoje mesto, kjer mu želimo boljših in mirnejših dni, kakor jih je vžival pri nas v Mošnjah. Prepričan je lahko on kakor tudi njegova cenjena obitelj, da ga bomo ohranili vedno v najlepšem spominu. — Za izpraznjeno mesto se je oglašil en sam prosilec — in še ta menda po postavno določenem roku — kakor smo zvedeli. Mož je po svojem prepričanju klerikalec. A čujte in strmite! Ko bi imel sklepati krajni šol. svet o tej prošnji, je o zadevi zvedel neki pater na Brezjah, ki je slučajno v sorodu s soprogo prosilčevu; le ta piše takoj prosilcu obširno pismo, kjer ga roti, da naj gotovo umakne svojo prošnjo, kajti Mošenjski fajmošter je tako »perstjen« — nasilen in siten — odkar ima namreč tako mlado kuharico — dopolnila še ni 24 let, da ne bo nihče z župnikom shajal. — Patri frančiškani že morajo do dobra poznati svojega soseda, ako tako poročajo o njem. — Da je Mošenjski župnik do skrajnosti nerstven, bi znal mogoče povedati tudi radovljiški kanonik. Mošnjani, ako bo naša šola sedaj brez učitelja še pol leta, primite za ušesa župnika Trpina.

— **Premeščena sta sodni slugi** Andrej Posch iz Novega mesta v Kočevje in Ivan Robinšek iz Kočevja v Novo mesto. Novomeščani za Poschem ne bodo žalovali, ker je bil tak, da ga ni bilo mogoče prenašati. Opetovano je bil pred sodnijo kot tožnik, še večkrat kot obtoženec. Bil je zagrižen Nemec, vendar ga tudi v Kočevskem mestu ne bodo veselili, ker se tako napije, da ne ve skoraj nič, kaj dela. V takem stanu hodi izživajoče po gostilni in zbada vse navzoče, pa če bi bil v gostilni sam sodni predstojnik. Če ga na eni strani spravijo iz gostilne, pa pride po drugi strani nazaj in zopet kravalira.

— **Nesreča na železniški progi Trebnje - Št. Janž.** Dne 3. septembra približno ob pol 2. popoldne je pridrdral železniški stroj pri predoru Most - Mokronog s tako hitrostjo in

brez vsakega signala, da se voznik, ki je vozil čez odprto prevozno progo, ni mogel umakniti. Stroj je enega konja takoj razmesaril na progi, drugi konj se je odtrgal, pasante, hlapce itd. pa je vrglo ob železniško mejo. Konj je bil vreden približno 900 K in je bil last gosp. Janeza Povšeta iz Mokronoga. Ljudstvo pripisuje vsokrivdo le strojni in je jako razburjeno. Treba bo vsekako temeljite preiskave.

— **Koncert v Idriji.** Napovedani koncert v Idriji se zaradi nepremagljivih ovir ne bo vršil.

— **Elektrodiagnostični »Ideal«.** Danes, v petek, dne 6. septembra specialni večer s sledečim sporedom: 1. Rouen. (Zanimiv naraven posnetek.) 2. Ljubzenska prevara. (Ameriška drama.) 3. Ozdravljena ljubosumnost. (Krasna veseloigra.) 4. Gaudmontov teden. (Kinematografska poročila o najnovejših dogodkih firme Gaudmont Co.) 5. Trak. (Lepa drama.) 6. Emin poljub. (Humoristično.) — Zapomnite si sledeče dneve: Jutri: »Madeline«. (Krasna učinkovitost.) V torek, dne 10. septembra: Med nebom in vodo. (Svetovna učinkovitost Nordiskfilm Co.) V torek, dne 17. septembra: Železna roka. (Velika detektivska drama.) V soboto, dne 21. septembra: Velika cirkuska privlačnost. (Najboljši film, ki se je dosedaj predvajal. Nordiskfilm Co. S Psylandrom v glavni vlogi.) V soboto, dne 28. septembra: Papež v Vatikanu. (Prvo avtor. kinematografsko posnetje njegove svetosti papeža.) V soboto, dne 5. oktobra: Sokolski zlet v Pragi. (Predavanje traja 1 uro.)

— **Doga s št. 709** se je zatekla. — Lastnik jo nobi v Jenkovi ulici št. 20.

Narodna obramba.

— **Najboljša voda** v ljubljanski okolici bo po izreku inženirjev voda, s katero bo novi vodovod zalagal Grosuplje, Perovo in Bervice. Delo dveh ogromnih rezervarjev zelo hitro napreduje. Največ dela je bilo pri izviri studenca. Svet je bil naplavinna, podjetnik pa, ki je delo prevzel, je moral na zahtevo deželnega inženirja vse to odkopati in iti v hrib toliko časa za vodo, da je prišel do trde skale. Dela se pri novem vodovodu z velikansko hitrico, seveda pod strogo kontrolo podjetnikovih in deželnih inženirjev. Vendar pa ni upati, da bi bil vodovod do 8. septembra gotov. Na veselici podružnice sv. Cirila in Metoda se bomo morali že se odreči ti izvrsti vodi in se raje zadovoljiti s še bolj izvrstno kapljo zelene Štajerske in Gadove peči. Na svidenje dne 8. septembra popoldne v Grosupljem!

Društvena naznanila.

— **Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj** priredi v nedeljo, dne 8. septembra 1912 v prid »Narodnemu skladu« in društveni knjižnici veliko vrtno veselico na restavracijskem vrtu pri »Perlesu«, Prešernova ulica št. 9 (poleg pošte). Spored običajen. Izjemoma ostanejo tudi ta dan cene pri najboljši jedi in pičaji navadne in zmerne. Za srečlov so pripravljene najlepši in najoriginalnejši dobinki za ženske, deco in moške. Tudi voz premoga ne manjka med dobinki. Žalostni in puisti ljudje nimajo vstopa na veselilni prostor. Za slučaj slabega vremena so na razpolago vrtni salon in restavracijski prostori. Koncertna godba, petje, ples s posebno godbo. Začetek točno ob 4. popoldne. Vstopnina 30 v. Otroci do 10. leta so vstopnine prosti. Vstopnice je nositi vidno. Ker je dohodek namenjen za okrepitev prepotrebne »Narodnega sklada« in pomnoženje društvene knjižnice, se preplačila hvaležno sprejemajo.

— **Sokol I.** prosi pri nedeljski veselici sodelujoče dame, da se zberejo v soboto zvečer ob 7. uri k zadnjemu sestanku na Ledinu. Obenem prosimo, da naj se prične z okrasitvijo šotorov že v soboto po dnevi. — Cvetke sprejema gđ. Jerica Dolencova v Prešernovi ulici, žive dobinke br. Gorup (firma Mejač). — Vadičelski zbor »Sokola I.« prosi, da se br. člani v obilnem številu udeležijo spreveda v kroju. Istotako prosi za dobro udeležbo od br. družtev, ki so priglase na spreved. »Sokol I.« se zbira ob 2. uri na Ledinu za sprejem bratov iz Most, Štepanje vasi, St. Vida in »Sokola II.« Znova poudarjamo potrebo, da br. društva točno uredijo čas zbirališča in odhoda, ker je prvo srečanje pri domobranski vojašnici določeno točno na 2¹/₄, drugo pa točno na polu 3. na Sv. Jakoba trgu. — Župni trobentaški zbor ima v soboto zvečer zadnjo skupno skušnjo.

— **Za zgradbo Sokolskega doma** Sokol I. priredi kegljaški klub v gostilni Drašček, Bohoričeva ulica 9 kegljanje na dobitke. Kegljalo se bo od 7. do 22. t. m. vsak večer, tudi ob

nedeljah od 7. naprej. Prvi dobitke je koštrun, drugi 10 K, tretji 5 K. Gospodje kegljači so vabljeni, da se tega kegljanja na dobitke mnogoštevilno udeležijo, saj je dobitček namenjen prepotrebemu Sokolskemu domu marljivega Sokola I.

— **Obrtna zadruga na Bledu.** Dne 29. septembra t. l. priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni zadružne bolniške blagajne na Bledu, Mlino št. 3. Vsi vajenci, ki so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pismeno prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu. Prošnja je kolkolprosta, podpisati jo mora tudi učni mojster in se mora najpozneje do 20. septembra t. l. doposlati. Vajenci, kateri so člani obrtne zadruge na Bledu, vplačajo obnem s prošnjo znesek 5 K kot pristojbino; vajenci od mojstrov, kateri niso člani zadruge, pa imajo vpsolati 12 K kot pristojbino za preizkušnjo. Tudi obrtni pomočniki, kateri še nimajo te preizkušnje in imajo že učno spridevalo, se sprejemajo k preizkušnji. V tem slučaju so pristojbine enake ter se ima učno spridevalo prošnji priložiti. Ta preizkušnja je za vsakega rokodelca zaradi tega potrebna, ker brez te svoj čas ne dobi obrtni list za samostojnost mojstra, brez ozira na to, ali se je učenec učil v takem kraju, kjer obstoji obrtna zadruga ali ne. Ako je bil učenec dolžan obiskovati obrtno šolo, priložiti se ima prošnji tudi izpričevalo obrtne šole.

— **Prvo hrvaško pevsko društvo »Zora« iz Karlovca** priredi dne 8. septembra v Metliki na vrtu restavracije g. Daka Makarja veliki koncert. Med odmorom svira metliška mestna godba. Začetek ob 5. popoldne, vstopnina za osebo 1 krono. V neugodnem vremenu vrši se koncert v dvorani. Na ta koncert opozorimo posebno goste izven Metlike, da se ga v čim največjem številu udeležijo.

Izpred sodišča.

— **Klerikalne volilne sleparije pred kasacijskim dvorom.** Klerikalni kolovodja v Gorici Enrico Torossi je bil obsojen pred goriškim okrožnim sodiščem zaradi volilne sleparije, katero je izvršil povodom agitacije za zadnje občinske volitve. Klerikalec Torossi je vložil proti tej obsodbi ničnostno pritožbo na najvišji sodni kot kasacijski dvor na Dunaju, ki pa je njegovo pritožbo kot neutemeljeno zavrnil. Torossi prizna, da je dal svojim klerikalnim zaupnikom in agitatorjem nalog, da revnejšim klerikalnim volilecem obljubijo, da dobe povrnjeno od stranke popoldnevno meso, če pridejo volit. Izgovarja pa se v svoji pritožbi, da v tretjem razredu, za katerega volilce je ta njegov nalog veljal, ni prišlo do nobenega volilnega boja, ker nasprotniki niso postavili kandidatov in je s to obljubo vplival le na svoje klerikalne pristaje, da se udeležijo volitve. Najvišji sodni dvor pa je spoznal to njegovo utemeljevanje kot za nepravno, ker § 3 zakona za varstvo prostega izvrševanja volilne pravice določa, da zadostuje za obsodbo, če se volilca skuša podkupiti, da ne izvršijo svoje volilne pravice, ali pa da jo izvrši v gotovem smislu, bodisi, da je potem podkupljeni volilec pristaja stranke, ki ga je hotela podkupiti, ali pa pristaja druge politične stranke in ne oziraje se na to, ali se je razvil pri volitvi kak strankarski volilni boj ali ne. Torossi se bo moral torej z naloženo mu kaznijo zadovoljiti, čeprav je mislil, da sme saj svoje klerikalne volilce podkupljati.

Razne stvari.

— **Velika nesreča v rudniku.** Iz Lensa poročajo: Pri eksploziji v rovu »La Clarence« je bilo 60 oseb ubitih.

— **Požar na Dunaju.** Predvčerajšnjim ponoči ob pol enajstih je izbruhnil v starem magistratu na Wipplingerstrasse požar. Zgorela je streha.

— **Velika insolvenca.** Iz Berolina poročajo: Na tukajšnji borzi govore, da je postal insolventen spekulant z zemljišči Philipsthal. Pasiva znašajo baje 50 milijonov kron.

— **Zemlja se je udrila.** Iz Milana poročajo: Sedem žensk je ob vznosu hriba Vobia pod jezuitskim samostanom pralo. Tedaj se pa udere zemlja in podsuje vseh sedem žensk. Pet je bilo mrtvih, dve so še rešili.

— **Naddreadnought.** Iz Londona poročajo: Novi naddreadnought bo imel 26.000 do 27.000 ton. Zavarovan bo tudi proti bombam, vrženim iz zrakoplova, in sicer na ta način, da bo imel jeklen oklop tudi za gorenji krov in dimnike.

— **Sedemnajst oseb zgorelo.** Iz Petrograda poročajo: Na obrežju reke Neve je včeraj ponoči zgorela velika kopica sena, v kateri so prenočevali delavci. Izvlekli so sedemnajst sežganih trupel.

— *** Povodenj v Bukovini.** Iz Črnovic poročajo: Vслед nalivov so v celi deželi reke zelo narastle. V Črnovicah je en del mesta pod vodo. Poklicati so morali vojaštvo na pomoč.

— *** Papirnico zažgal.** Iz Podmoklega poročajo: Tvorica za zapir v Wilzhausu je zgorela. Škodo cenijo na 300.000 K. Petnajstletni delavec Beneš, ki je bil aretiran, je priznal, da je zažgal tvornico iz maščevanja.

— *** Zopet strupene gobe.** Iz Berolina poročajo: V Siede pri Berlinu in v provinci Brandenburg je zbolela družina nekega voznika vsled zavžitja strupenih gob. Žena in en sin sta že umrla. Ostali so nevarno bolni.

— *** Zopet sufragetke.** Iz Londona poročajo: Pred par dnevi so blizu Londona prerezali 14 brzojavnih žic. Na drogih so bili prilepljeni listki, na katerih je napisano, da so bile žice prerezane vsled postopanja liberalne vlade napram ženski volilni pravici.

— *** Avtomobilska nesreča francoskega poslanika.** Iz Pariza poročajo: Francoski poslanik v Rimu, Barrère, je bil pri avtomobilski nesreči v Montfortu l' Amaury pri Rambouilletu lahko poškodovan. Njegov sofer je bil ubit.

— *** Idealen občinski svetnik.** Iz Ascha poročajo: Za prvega svetovalca izvoljen častni meščan Gustav Geipel je napravil občini ponudbo, da bo vse potrebne ceste in poprave v mestu dal na svoje stroške izvršiti. To delo cenijo na pol milijona kron.

— *** Pobožen samomorilec.** Iz Budimpešte poročajo: Bivši voditelj klerikalnih vseučiliščnikov Deziderij Köpösy je predvčerajšnjim v Siofoku izvršil samomor. V pismu, ki ga je zapustil, pravi, da se je zaljublil v neko židinjino in da ne more brez nje živeti. Njegovo versko prepričanje mu pa brani poročiti židinjino.

— *** Zrtev kinematografskega fotografiranja najdena.** Iz Budimpešte poročajo: Včeraj opoldne so dobili pri otoku Csepel truplo šestnajstletnega dijaka Dioniza Kovalika, ki je pred par dnevi skočil s Franc Jožefovega mosta v Donavo, da so ga fotografirali za kinematografsko gledališče.

— *** Nesreča v rudokopu — prokrovana.** Iz Pariza poročajo: Pri nesreči v rudokopu v Lensu je bilo usmrčenih 71 delavcev. Časopisi se spominjajo generala Chapela, ki je katastrofo utemeljeval s tem, da je bila v rovu atmosferska elektriciteta, in ki je že naprej povedal, da se bo 3. t. m. zgodila nesreča.

— *** Ljubavna drama.** Iz Pape poročajo: V nekem tukajšnjem prenočevališču so se v sobo zaklenili 25letna Marija Kienstein, 20letni Ivan Farkas in 19letni Franc Morosz. Vsi trije so se potem ustrelili. V pismu, ki ga je dekle zapustilo, je izjavila: Oba fanta me enako ljubita, tudi jaz ljubim oba v enaki meri. Nismo mogli skupaj živeti in smo morali torej umreti.

— *** Bolnik — nasilnež.** Iz Hamburga poročajo: K praktičnemu zdravniku dr. Paulsonu je prišel neki moški, ki je rekel, da je bolan na pljučih, ter se dal preiskati. Naenkrat je pa bolnik nastvil zdravniku revolver na sence in zaklical: Potrebujem denar! Zdravnik je napadalcu izbil revolver iz roke. Končno je dr. Paulsen dal napadalcu štiri marke. Neznane je izginil.

— *** Povodenj v Bukovini.** Iz Črnovic poročajo: 36 ur že neprenehoma dežuje. Povodenj je napravila velikansko škodo. Mnogo ljudi je v nevarnosti. Ves promet je oviran. Katastrofa se je začela v Višnici, kjer je reka Sereth preplavila mesto. Novi most, ki je bil šele letos zgrajen, je voda odnesla. V Zadovi so se morali ljudje iz 300 hiš izseliti. Beda je povsod nepopisna; več sto družin je brez strehe. Lokalne železnice so poškodovane.

— *** Črna roka v Novem Jorku.** Iz Novega Jorka poročajo: »Črna roka« grozi petrolejskemu kralju Johnu D. Rockefellerju in njegovemu sinu, ki je baje dal sredstva, da se razkrinka policija. »Črna roka« zahleva od Rockefellerja en milijon dolarjev, sicer bodo 17. septembra umorjeni oče, sin in vnuk Rockefeller. — Neki član »Črne roke«, ki je prišel ob milost ter roparske tolpe, je bil 3. t. m. v neki novojorski kavarni v navzočnosti mnogih gostov ustreljen. Toni Zacaro je sedel pri igri s kartami, ko je prišlo več njegovih rojakov v kavarno. Poklicali so ga ven. Povedali so mu nekaj popolnoma neznatnega. Ko se je pa Zacaro vrnil k mizi, je obledel, kajti med svojimi kartami je zagledal karto »štirih src«, ki je bila prej izločena iz igre. Ta karta pa pomeni za člane »Črne roke« smrtno obsodbo. Takoj nato pa stopi neki tujec k mizi ter dvakrat ustrelil. Nastala je tema. In pod mizo je ležalo truplo Zacarovo in težko ranjeni gostilničar. Policija seveda zasleduje morilca, toda le navidezno.

*** Nepravilni odvjetnik.** V Rimu imajo senzacionalno afero. Osem let je tam igral veliko vlogo odvjetnik, o katerem se je zdaj izkazalo, da sploh ni odvjetnik in da sploh ni nikdar napravil potrebnih izkušenj. Je to odvjetnik dr. Angelo de Bellis, star 34 let, o katerem sodni in policijski uradi nikdar niso dvomili, da bi ne bil pošten. Angelo de Bellis je naenkrat prišel v Rim, izdajal se tam za odvjetnika, otvoril pisarno, ki mu je prinašala letnih 80.000 lir, ter otvoril štiri filijale — v Italiji je to mogoče — v Baru, Turinu, Neopolju in Palermu. Obenem z dohodki je rasla tudi njegova slava. Časopisi so prinašali njegovo sliko, slavnega moža so interviuevali, proročevali so mu celo slavno politično bodočnost. To vse je vzbujalo zavist njegovih tovarišev, ki so začeli poizvedovati po njegovi minulosti. In na ta način so doznali, da Bellis sploh ni doktor in ni upravičen izvrševati odvjetniške prakso. Za zadevo se je začela zanimati tudi policija. In napram tej je izjavil Bellis, da je sicer študiral pravo, da pa ni napravil izkušenj. Ker je pa svojo prakso bolje izvrševal nego oni, ki so napravili izkušnje, govori to bolj proti izkušnjam, nego proti njemu. Njegova vest mu ničesar ne očita. Med tem so pa njegovo pisarno zaprli in Bellis se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

*** Kometi leta 1911.** Lansko leto so odkrili astronomi osem kometov, med temi jih je nekaj, ki se vračajo v rednih presledkih, kakor n. pr. komet Borely. Odkrili pa so tudi popolnoma nove, dotlej nepoznane svetovne romarje, med njimi svetli komet Brooks, ki se je začetkom jeseni dobro videl. Vendar pa je njegova svetloba naglo pojemala in ko je prišel na južno obzorje, smo o njem prav malo slišali. Proti koncu leta je bil za opazovalca tako majhen, da ga na južni zemeljski polobli niso več mogli ozreti s prostim očesom. In zdaj je zopet odpotoval tako daleč v svetovni prostor, da ga astronomi vidijo samo še z dobrimi daljnogledi. Tudi začetkom jeseni od Beljavskega odkriti komet v Rusiji je bil dolgo neviden za rosto oko. Komet Borely in Chaumasse sta trajno romala v veliki oddaljenosti od zemlje in sta se tako slabo svetila, da so ju oazili samo zvezdogledi z daljnogledi. Od začetka septembra se vrača komet Borely zopet v svetovni prostor, komet Chaumasse pa se bliža zemlji. V bližnjih dneh doseže Chaumasse svojo najmanjšo oddaljenost od zemlje, ki pa je še vedno tako velika, da ga ne bomo videli s prostim očesom.

*** Alkohol in potomoštvo.** V Ženevi je napravil italijanski učenjak Ferrar poskuse, ki jasno osvetljujejo resničnost trditve, kako škodljivo vpliva uživanje alkohola na človeški organizem. Učenjak je dal časa daljši uživati morskim praščikom alkohol. Več praščikov je zbolelo za hudimi krči, podobnimi epileptičnim napadom. Pozneje je praščike umoril. Kakor drugi raziskovalci, je našel tudi Ferrar dalekosežne izpremembe v živčnih celicah, krvnih stanicah in v možganih ter hrbteničnem mozgu. Ferrarjeve živalice so izkobile mlade in tudi mladiči so imeli bolne pojave in zlasti krče, podobne božjastnim napadom. Ferrar je umoril mlade mor-paščike in preiskal živčevje. In videl je, da se je tudi živčevje spremenilo: opazil je v njem bolne pojave. Ferrarjeva raziskavanja se popolnoma vjemajo z vsakdanjimi izkušnjami zdravnikov. Tako je pokazala statistika švicarskega zavoda za epileptične v Curihi, da so bili povprečno v desetih letih tretjina vseh na novo sprejetih bolnikov otroci staršev, ki so mnogo pili. Z znanstvenimi poizkusi je popolnoma jasno dognano, da alkohol vpliva na vsa živa bitja, ljudi, živali in rastline, škodljivo, in povzroča razne bolezni ljudi, da organizem občutno slabi proti drugim boleznim in jim človek preje podleže.

*** Oficialna statistika avstrijskega morskega ribištva** izkazuje sledeče: Ujeti so 43.319.925 rib, katerih skupna teža je znašala 10.960.895 kilogramov. Ujete ribe so bile vredne 8.856.247 K. Število in skupna cena ujetih rib sta letos v primeri z lanskim letom padli, to pa je največ zaradi tega, ker je bil letov izredno slab lov na sardine in sardele. Poleg tega so ulovili letos avstrijski ribiči 365.859 morskih pajkov, znanih pod imenom »granciovele« v vrednosti 157.034 K in 74.068 norveških morskih rakov, znanih pod imenom »scampi« v vrednosti 146.099 K. Lov na ostrige izkazuje 3.078.340 ostrig, ki so vredne 63.178 kron. Lova se je udeležilo letos 16.879 ribičev s 5288 ribiškimi jadrnicami in čolni. Skupna vrednost vsega ribiškega orodja s čolni vred je znašala v minulim letu 6 milijonov kron. Najzidatnejši je bil letos lov na jegulje, ki izkazuje izdaten napredek proti lanskemu letu.

Naš listek.

Prihodnji teden začnemo priobčevati nov znamenit roman **Sapho,**

ki ga je francoski pisatelj sloveči pisatelj Alphonse Daudet, na slovenščino pa prevedel Oton Župančič.

Telefonska in brzojavna poročila.

Prepovedan cvetlični dan.

Nabrežina, 6. septembra. Iz tržaškega ozemlja. Presenečeni radi nezasišane lakonične odredbe, da se v nedeljo na Proseku zabranjuje prodaja cvetlic na slavnostnem prostoru, kjer bi bilo pričakovati največ uspeha, kliče: Gospoda, ne tako! Kotnik, Polak, Vilhar in drugi se bodo v nebnih višavah nad nami razjokali. — Tržačani.

Kabinetno vprašanje.

Dunaj, 6. septembra. V prihodnjih dneh se vrne cesar iz Išla v Schönbrunn. Politični krogi pripisujejo cesarju vrnitvi velik pomen. Ko se vrne cesar, bodo v kratkem rešena tudi razna ministrska vprašanja. V političnih krogih prevladuje vest, da bo imenovan za trgovskega ministra bivši vodja trgovskega ministrstva dr. Mataja, njegov najresnejši konkurent pa je dr. Ernst Seidler.

Razburilive vesti z Balkana.

Dunaj, 6. septembra. V tukajšnjih političnih krogih se širi vest, da je postalo splošno gibanje na Balkanu jako opasno in da se je bati, da se vname v kratkem velika vojna. To potrjuje vprašanje srbske vlade na petrogradski kabinet glede zbiranja avstrijskih čet ob bosansko-turški meji in izjava predsednika bolgarskega sobranja poročevalcu ruskega lista »Novoje Vremja«, da je vojna s Turčijo neizogibna.

Berolin, 6. septembra. Iz Petrograda se poroča, da je znani mirovni predlog avstrijskega ministra za vnanje zadeve grofa Berchtolda imel samo ta namen, da se cela ta zadeva kolikor mogoče zavleče, da bi se med tem razmere med posameznimi državami, ki so na Balkanu zainteresirane, vsaj nekoliko ublažile.

Berolin, 6. septembra. »Vossische Zeitung« poroča, da je govoril njen dopisnik z več uglednimi bolgarskimi in tujimi diplomati v Sofiji glede političnega položaja na Balkanu. Vsi so soglašali v tem, da je možno, da nastane na Balkanu v kratkem velika vojna. Jugoslovanski politiki so sploh edini v tem, da je treba v odpravo neznoznih razmer na Balkanu skupno pritiskati na Turčijo, da uredi končno in definitivno razmerje med svojimi in sosednjimi državami.

Kongres nemških juristov na Dunaju.

Dunaj, 6. septembra. Na zborovanju nemških juristov na Dunaju, je prišlo včeraj pri razpravljanju vprašanja glede smrtnih kazni do zelo burnih prizorov. Ko je govoril dunajski odvjetnik dr. Schneeberger, ki je pristaja stranke za odpravo smrtnih kazni, ga je predsednik zborovalcev baron Call prekinil, češ, da sme govoriti vsak govornik samo 5 minut. Vsled tega je nastal v dvorani silen hrup in trušč. Navzoči so vpili: Kongres juristov ni profesorsko zborovanje, pustimo odvjetnike govoriti. Pri glasovanju je bil predlog za odpravo smrtnih kazni s 158 proti 159 glasovi odbit.

Češko šolsko vprašanje.

Praga, 6. septembra. Včeraj se je sestala v Pragi zopet seja zastopnikov permanentne šolske komisije. V seji se je prebral poleg drugega tudi dopis deželne šolskega sveta, v katerem poroča ta, da je vlada vsprejela načrte glede regulacije učiteljskih plač in da s temi načrti soglaša. Komite referentov je sklenil, da izdela v kratkem še podroben program glede tega vprašanja in ga predloži vladi.

Z bosansko-turške meje.

Berolin, 6. septembra. Avstrijska vlada je začela baje zbirati čete ob bosansko-turški meji. »Vossische Zeitung« poroča, da se je zaradi tega obrnila srbska vlada v Petrograd, od koder je dobila odgovor, da je petrogradski kabinet uverjen, da Avstro-Ogrska ne bo kršila statusa quo na Balkanskem polotoku.

Špijoni na ogrskih manevrih.

Budimpešta, 6. septembra. Povodom velikih manevrov na Ogrskem so prijeli več inozemskih vohunov.

Albanci v Zagrebu.

Zagreb, 6. septembra. Včeraj je došel sem katoliški škof iz Skoplja

Vijedja ter se nastanil v nadškofovi palači. Tu ostane en dan ter odpotuje nato na Dunaj na evharistični kongres. Z njim odide na Dunaj 70 katoliških Albancev, ki so prišli danes v Zagreb iz Skoplja.

Demisija srbskega ministrskega predsednika.

Belgrad, 6. septembra. Včeraj se je vrnil iz inozemstva srbski ministrski predsednik Trifković in je podal danes demisijo. Svoj odstop utemeljuje z boleznijo. Kralj bo demisijo vsprejel, v kratkem se bo izvršilo v kabinetu še več sprememb, ker hoče imeti kralj v očigled napetim razmeram na Balkanu močno vladno stranko, katero bo sestavil Nikola Pašić.

Vojno razporeženje na Balkanu.

Sofija, 6. septembra. Eksekutivni komite makedonskih emigrantov je sklenil, da naj se nadaljuje boj s Turčijo. Člani komiteja prireajo po celi deželi velika in zelo številna obiskana zborovanja, na katerih se agitira za vojno proti Turčiji. V celi deželi se nabirajo prostovoljci, ki se zbirajo v velike grupe in hodijo iz kraja v kraj ter vzpodbujajo ljudstvo k vstaji proti Turčiji. Njih število se od dne do dne bolj množi, njih delovanje postaja vedno bolj opasno.

Sofija, 6. septembra. V tukajšnjih političnih krogih se širi zelo verjetna vest, da pade v kratkem bolgarski kabinet.

Petrograd, 6. septembra. Na tukajšnji borzi je nastala danes velika panika. Povzročile so jo vesti iz Balkana. Te vesti trdijo, da se nameravajo v kratkem zediniti Bolgarija, Srbija in Grška in napovedati skupno Turčiji vojno.

Petrograd, 6. septembra. Uradno poročilo zatrjuje, da vse te vesti o vojni nevarnosti na Balkanu, ki so povzročile že toliko razburjenja, do sedaj še niso definitivno potrjene.

Italijansko-turška vojna.

Rim, 6. septembra. »Agenzia Stephani« poroča, da je prva faza vojnih operacij v Tripolitanijski zaključena s tem, da so Italijani zasedli in utrdili obrežje od Makabeca do Tobruka. Da se olajšajo operacije v notranjost Tripolitanijske sklenila laška vlada, da bo enotno poveljstvo v Tripolisu, katero je vodil do sedaj general Caneva razdelilo v popolnoma samostojna poveljstva v Cirenajki in v Tripolisu. Zato je bil skupni poveljnik v Tripolisu general Caneva odpoklican in je dobil za svoje poštreno delo primerno plačilo in zahvalo, na njegovo mesto v Tripolisu pa pride general Ragni, v Cirenajki pa general Bricolla, ki bodeta eden od drugega neodvisna.

Carigrad, 6. septembra. Včerajšnji ministrski svet se je posvetoval o instrukcijah, katere dobe turški zastopniki za mirovno pogajanje z Italijo. »Ikdam« poroča iz zanesljivega vira, da hočejo Italijani pospešiti mirovna pogajanja s tem, da bodo vnovič vpriporili z vojnimi ladjami demonstracije pred turškimi pristanišči.

Berolin, 6. septembra. »Tägliche Rundschau« poroča, da so včerajšnja poročila o sklenjenem miru med Turčijo in Italijo neresnična. Turško poslanstvo v Berlinu je izjavilo, da o sklepu mirovnih pogajanj nima še nobenega obvestila. Negotovo je, če dosežejo ta pogajanja rešen uspeh, še bolj negotovo pa, kdaj bo konec vojne. Mogoče je, da se nasprotniki zedinijo že v najkrajšem času, kakor je tudi mogoče, da bo trajala vojna še več mesecev.

Rim, 6. septembra. Laški izgnanci so se začeli zopet trumoma vračati v Solun, Jaffo, Beirut in Smyrno. Turške oblasti jih ne zadržujejo. Politični krogi izvajajo iz tega dejstva, da je to posledica mirovnih pogajanj in upajo, da bo v kratkem prišlo do sklepa miru.

Atene, 6. septembra. Laški nacionalni listi so opozarjali v zadnjem času laško vlado, da naj obdrži otoka Rhodos in Stampaglia, češ, ker Anglija igra skupno z Grško v nepriporočljivem. Na ta očitavanja je odgovoril včerajšnji »Messenger d'Athenes«, da Grška ne potrebuje glede Egejskih otokov nikakih namigavanj drugih velesil, ker so Egejski otoki njena last, kar otočani tudi sami zahtevajo.

Nova vojna?

Petrograd, 6. septembra. Predsednik bolgarskega sobranja Danev je izjavil v Sofiji korespondentu lista »Novoje Vremja«, da je vojna med Bolgarijo in Turčijo neizogibna in da vlada ni v stanu vzdržati miru. Edin izhod bi bil ta, če bi Turčija izvedla realne reforme, ki so označene v berlinski pogodbi.

Hmelj.

Norimberk, 6. septembra. 1100 — 500 mirno — kupčija se dobro razvija, cene nespremenjene.

V nedeljo, 8. t. m. popoldne vsi k „Perlesu“

v Prešernovi ulici, zraven pošte, kjer se bo vršila ob vsakem vremen

velika veselica

Političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj.

Poslano.*)

Nekaj odgovora na »Dnevne« članke.

Od ponedeljka sem priobčuje »Dan« članke pod zglavjem »Nehvaležnost je plačilo sveta«. Znano nam je, da »Dneva« ni smatrati za resen list, kajti že nečetekrat je s svojimi članki škodoval narodno - napredni misli, da se pa spušča na njivo najbolj umazane žurnalistike, tega pač nismo od njega pričakovali.

Javnosti servira zdaj v dolgih člankih popolnoma interno družinsko zadevo, katere nima niti lokalnega pomena za Zagorje, torej tem manj še za slovensko javnost.

Ne čudimo se, da se najde človek, katere stori vse za denar, ne moremo pa razumeti, da se najde list, kateri se ponša z glavo »Dan«, neodvisen političen dnevnik, pa priobčuje take čenče. Razloga zato sta samo dva: Prvič mogoče, da mu manjka dopisovalcev. Drugič je pa mogoče, da si hoče list finančno opomoči.

Kratko naj omenimo, kaj da poroča v svojih dolgih člankih. Pred leti se je sedanjí župan g. Koprivc ženoil pri Medvedovi hiši in kakor stori vsak zaljubljenec, tako je tudi ta, pisal g. Medvedovi nekaj pisem, ter pri tem omenjal, da ljubi svojo zaročenko itd. — In ta pisma s takratnimi okoliščinami opisuje »romaniopisec« v omenjenih člankih.

Gospod Koprivc se je oženil, je bil srečen, kratko so živeli z gospo Medvedovo v dobrem razmerju. Zadnji čas so pa gotovi matadorji pričeli neusmiljeno izkoriščavati g. Medvedovo in pri tem prav pridno zabavljali čez zakonska Koprivc. Tu naj bo povedano, da se je že dalj časa sem opazalo, da se gospej Medvedovi najbrže duh mrači, in to se je videlo pri raznih prilikah n. pr. danes je posodila brez vsake zadolžnice kar po več tisočakov, jutri zopet drugemu, meseca julija letos je pa posodila enemu kar 20.000 K, seveda tudi brez vsake zadolžnice in vknjižbe. Vse to je napotilo g. Koprivca, da se je poslužil zakona, katerega imamo v naši državi, ter naznanil celo zadevo sodišču v Litiji, da naj potrebno ukrene, na kar je dalo sodišče gospo Medvedovo pod sodno skrbstvo.

Dan na dan se sliči slučajji prigode v družinskem življenju, da pridejo starejši ljudje radi zapravljivosti ali omračenja duha pod sodno skrbstvo. Do danes pa še nismo videli, da bi se kateri resno politični list pečal s takimi družinskimi razmerami, ter dal skoraj četrto lista na razpolago, kakor baš sedaj »Dan«.

»Dnevu« ne bi zamerili, če bi kratko zabeležil, da je g. Medvedova pod sodnim skrbstvom, ker jo je naznanil g. Koprivc, kajti s tem bi pokazal, da je vendar vstregel gotovim ljudem, kateri so na tem zainteresirani. Da pa priobčuje zasebna pisma brez vsake politične barve je pa vrhunec umazanosti.

Vemo dobro, da hočejo gotovi krogi, da bi se uničila narodno - napredna stranka in pri tem so njim vsa sredstva dobro došla, samo da bi se sedanja večina občinskega odbora v Zagorju ubila. In za te ljudi je dal list »Dan«, kateri se vedno ponša s svojo narodno - napredno mislijo, na razpolago svoje preda, da se domače družinske razmere sedanjega župana g. Toma Koprivca obelodanjajo, katere, kakor že povedano, nimajo najmanjšega stika z stranko.

V Zagorju ob Savi, 4. septembra.

Več somišljenikov narodno - napredne stranke.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Gospodarstvo.

— Pospeševanje industrije na Tirolskem. Mestno zastopstvo v Ali je sklenilo pospeševati naselitev in razvoj novih industrij v mestu s tem da novo nastalim tovarnam zagotovi za dogovorjen čas prostost mestnih doklad, ter da jim daje električni tok za lastno ceno in pitno vodo brezplačno. V posebnih slučajih odstopa tudi potrebni stavbeni svet za nizko ceno ali celo brezplačno.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko) na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Naprednjaki,

spominjajte se pri vsaki priliki

„Narodnega sklada“ in nabirajte prispevke zanj!

Telovadno društvo Sokol II. v Ljubljani

vabi cenjene gospe in gospece iz okraja okrožja našega Sokola (Krakovo in Trnovo) na

damski sestanek,

ki se vrši v petek, dne 6. septembra ob 8. uri zvečer glede cvetličnega dneva v gostilni pri »Zlatem sodčku«, Hrenova ulica št. 6. Mnogoštevilne udeležbe pričakuje odbor.

Jezdni odsek tel. društva „Sokol“

Ljubljani

Jezni odsek »Sokola«

ima svoj sestanek v soboto, dne 7. septembra ob pol 9. zvečer pri »Novem svetu«. — Radi važnosti dnevnega reda (jahalne vaje) udeležje naj se člani polnoštevilno sestanka.

Izjava.

Podpisani izjavljamo, da so vsi napadi v dnevniku »Dan«, zadevajoči osebo gosp. Toma Koprivca, župana in načelnika »Posojilnice« popolnoma neopravičeni, ker nam je znano, da on kakor tudi njegova gospa soproga kar najbolj postrežljivo in potrpežljivo ravnata z gospo Marijo Medved. Obžalujemo pa, da daje slovenski dnevnik prostora za opisovanje družinskih razmer, katere čitatelje prav nič ne zanimajo.

3177

Zagorje ob Savi 4. sept. 1912.

Josip Zimerman, Ferdo Poljšak, Dragotin Korbar, Miha Lazar, Ivan Müller star., Ivan Steiner, Ivan Bajcar, Janko Levstik, Ivan Birolla, Avgust Abčan, Albin Grčar, Franc Mandelj, Avgust Blažič.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. septembra: Ana Samuda, vdova c. kr. višjega finančnega svetnika, 66 let, Sv. Petra nasip 67. — Ignacij Oblak, delavec, 82 let, Radeckega cesta 11. — Pavla Kristan, hči c. kr. poštnega poduradnika, 16 let, Dunajska cesta 47. Dne 5. septembra: Mihael Tičar, mestni delavec, 64 let, Cerkvena ulica 21. — Marija Šket, mestna uboga, 69 let, Gradišče 11.

V deželni bolnici:

Dne 2. septembra: Martin Vrančar, posestnice sin, 23 let. Dne 4. septembra: Fran Perdan, železniški strojevodja v pokoju, 77 let.

Dohodki in stroški „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca avgusta 1912. sledeči promet:

I. Prejemki:

a) Redni prejemki:	
1.) Prispevki iz nabiralnikov	769 K 20 v
2.) Prispevki podružnic I. s.	
a) Kranjska 2868 K 59 v	
b) Štajerska 845 „ 83 „	
c) Koroška 156 „ „	
d) Primorska 473 „ 62 „	
e) Niž. Avstr. — „ — „	
Skupaj	3744 K 04 v
3.) Razni prispevki	4006 K 98 v
Skupaj	8520 K 22 v

b) Izredni prejemki:	
4.) Prispevki za obramb. sklad.	1248 K 73 v
Skupaj	9767 K 95 v

II. Izdatki

a) Redni izdatki:	
plače, remun.	
racije učitelj.	
skemu osebju,	
raznračunilid.	11972 K 54 v
b) Izredni izdatki:	
naložitev na	
glavnico, ozir.	
obrambnisklad	1248 K 73 v
Skupaj	13221 K 27 v
orej primanjkljaja	3452 K 32 v

Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 kron.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1912.

Stavim, da ne utegneta

leči v posteljo, če vas boli vrat, ali če vas muči katar. Napravite kakor jaz: Če začutite najmanjšo težkočo, vzemite takoj Fayve pristne mine-ralne sodenice. Te so tudi meni vedno pomagale in ni mi bilo treba ostati iz urada niti ure, odkar nosim s seboj te male stvari. Pustite si svetovati in naredite istotako! Gotovo tega ne boste obžalovali! Škatljica stane samo K 1.25, pa pazite, da ne dobite ponaredb.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 6. septembra 1912

Waložbeni papirji.	Denar	Blagov
4% majevna renta	87-30	87-50
4-2% srebrna renta	90-35	90-55
4% avstr. krona renta	87-30	87-50
4% ogr.	87-15	87-35
4% kranjsko deželno posojilo	93-50	94-50
4% k. o. češke dež. banke	90-15	91-15

Srečke.

Srečke iz 1. 1860 1/2	442—	454—
„ 1864 1/2	614—	626—
„ itake	299—	311—
„ zemeljske I. izdaje	285—	297—
„ II.	—	—
„ ogrske hipotečne	244-75	256-75
„ dun. komunalne	486—	498—
„ avstr. kreditne	482—	494—
„ ljubljanske	68-50	74-50
„ avstr. rdeč. križa	54—	60—
„ ogr.	34-25	40-25
„ bazilika	31-75	35-75
„ turške	243-25	246-25

Deležni.

Ljubljanske kreditne banke	440—	440-50
Avstr. kreditnega zavoda	645-60	646-50
Dunajske bančne družbe	538-25	539-25
Južne železnice	108-75	109-75
Državne železnice	712-50	713-50
Alpine-Montan	1073-50	1074-50
Češke sladkorne družbe	348—	349-80
Zivnostenske banke	279-50	280-50

Valute.

Cekini	11-38	11-43
Marke	117-80	118-05
Franki	95-40	95-55
Lire	94-40	94-65
Rublj.	254-50	255-50

Meteorološko poročilo.

St. Vlas nad morjem 339-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
sept.				
5. 2. pop.	733-0	22-1	sr. jzh.	jasno
9. zv.	733-2	15-4	brezvetr.	„
6. 7. zj.	732-5	13-0	s. l. svzh.	oblačno

Srednja včerašnja temperatura 16-1°, norm. 16-3° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Rabljen pisalni stroj

prav dobro ohranjen, se ceno proda.

Ponudbe pod „W. U. 9511“ na upravnishstvo »Slovenskega Naroda«. 3167

Učiteljska družina sprejme na hrano in stanovanje

2 mirni, manjši deklici. 3154

Več pove upravnishstvo »Slov. Naroda«.

Notarski kandidat

z večletno prakso

se išče za notarijat v Ilirski Bistrici.

Ponudbe z zahtevo plače. 3176

Zastopniki

zmnožni občevarji s privatnimi strankami

se iščejo 3194

za solidno banko za prodajo srečk na mesečne obroke. Z nekaj aktivitetami si lahko zasluži 500 do 1000 kron na mesec. — Ponudbe je nasloviti pod šifro „Gotovi zaslužek“ na upravnishstvo »Slovenskega Naroda“.

Svetovna razstava St. Louis 1904 „Grand prix“

GLOBUS

Čisti samo

EXTRACT

Čistilnim ekstraktom

Globus

Najboljše čistilo na svetu

Suši bolje nego vsako drugo kovinsko čistilo

Umetni in trg. vrtnar Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolesijske ul. 16

1542 izvršuje

šopke, vence in bukete

za razne prilike. — Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo.

Piramidna in kroglasta lavorjeva drevesa ter dekorativne cvetlice v veliki množini po zmernih cenah.

Naročila na deželo hitro in vestno.

Zbirka avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 dr. zak. z dodanim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vrn.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Dijake

sprejme na hrano in stanovanje

učitelj Janko Likar, Nova ulica 3.

Pomoč pri učenju za realko in gimnazijo — doma. 3173

Aksekurančna pisarna išče pisarniškega uradnika

(obenem inkasanta), tudi penzionista z lepo pisavo, večšega slovenskega in nemškega jezika. — Lastnoročno pisane ponudbe sprejema upravnishstvo »Slov. Naroda« pod „A 25“. 3207

Krepkega učenca

se sprejme takoj 3160

pod ugodnimi pogoji v špecerijsko trgovino.

Ponudbe pod šifro „Učenec 261“

na upravnishstvo »Slovenskega Naroda“.

Star hmelj

Iščem hmelj letnik 1911 in starejša letnike. — Ponudbe z vzorci na: M.

! Piepes, Žalec, Štajersko. !

Stenografa

ali stenografinjo, 3143

ki zna pisati na stroj,

išče odvetniška pisarna dr. Jos. Wilfana v Trstu

Zahteva se znanje slovenske, poleg te pa še nemške ali laške stenografije.

Vstop takoj. — Plača po dogovoru.

Išče se

starejša pisarniška moč

(tudi ženska), večša knjigovodstva ter posebno dobra v računanju. Osebe stalno nameščene v šentpeterskem ali pa kolodvorskim okraju imajo prednost. (Služba se odda začasno tudi samo polndnevno).

Pismene ponudbe s prepisom zadnjega službenega spričevala in navedbo pogojev na uprav. »Slov. Naroda« pod šifro: „Starejša moč“. 3153

Išče se stanovanje,

2 sobi s predsobo in kuhinjo ali poselsko sobo, meblirana ali nemeblirana. — Dopisi z navedbo cene pod „W. F. 1125“ na upravnishstvo »Slovenskega Naroda“.

St. 5226. 3205

Oglas natečaja.

Vsled sklepa občinskega sveta se razpisuje natečaj za na novo ustanovljeno

mesto pisarja za vojaško razvidnico

in

pisarniškega pomožnega pisarja

pri tej občini kakor tudi

mesto občinskega redarja

ter bodo eventualno za tekoče leto ostala izpraznjena.

Pisar razvidnice ima letno 1200 K plače, pomožni pisar 1080 K, a redar 800 K, obenem tudi 150 K pavšala za obloko in za pranje perila 24 K letno. Plača se izplačuje iz občinske blagajne v mesečnih za nazaj plačilnih obrokah, pavšal redarja in znesek za perilo pa v trimesečnih nazaj plačilnih obrokah.

Prosilci morajo dokazati sposobnost za mesto, za katero prosijo, podati popis življenja in pristojnost v kako občino v deželah, zastopanih v drž. zboru; dober sloves in neoporečno življenje kakor tudi znanje hrvaškega jezika v govoru in pisavi ter kako že slučajno opravljano službo pri občini ali drugje. Prosilci za redarja morajo pa še dokazati popolno fizično usposobljenost.

Prošnje z dokazili se morajo podati pri občinskem upravitelstvu najpozneje do 30. septembra 1912.

Na prošnje brez listin se ne ozira, nego se smatra kakor da niso bile podane, iz natečajnega oglasa pa prosilci ne morejo izvajati bodisi kakršnihkoli pravnih ali drugačnih zahtev.

Občinsko upravitelstvo Imotski,
dne 29. avgusta 1912.

Načelnik: Vucemilović. Prisednik: Jerković.

Sedmošolec

ljublanske gimnazije

išče inštrukcije

Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upr. »Slov. Naroda« pod „Sedmošolec“.

Lepo zračno stanovanje

s tremi sobami 7197

se odda v najem takoj ali za novem. termin.

Poizve se pri hišniku, Gosposka ul. št. 4.

Mlad mož

išče službe sluge 3193

v kaki pisarni ali trgovini.

Ponudbe pod „Sluga“ na upravnishstvo »Slovenskega Naroda“.

tvo »Slovenskega Naroda«.

Steklarski vajenec

zmožen slovenščine in nemščine se sprejme takoj. — Dopisi na

Jožefa Kanduth, trgovina s steklom v Borovljah na Koroškem.

Trgovski pomočnik

obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi zmožen, dober manufakturst

se sprejme 3195

— pri Kristian Štarklu v Sevnici ob Savi. —

KONCERT

vsako soboto zvečer priredi

gostilna pri Kroni, Gradišče 7.

Pričetek ob 6. zvečer. — Vstopnina prosta.

Christofov učni zavod

Sodna ulica 2, 3440

vpisuje ves september

vsak dan od 12. do 3. popoldne.

Tedenskih učnih ur 48, šolnina nizka.

Revnim gojenkam se šolnina zniža, dve se sprejmejo brezplačno in je tozadevne prošnje vložiti do 15. septembra.

št. 5225. 3204

Oglas natečaja.

Vsled sklepa občinskega sveta se razpisuje natečaj na zasedenje sledečih izpraznjenih mest pri tej občini s pravico do pokojnine glasom dež. zakona o ustanovitvi pokojninskega zaklada od 28. februarja 1898 dež. zak. št. 8 s pravico stalnosti čez leto dni službovanja in sicer:

mesto blagajnika

z letno plačo K 2400—;

mesto gozdarskega tehnika

z letno plačo 2160 K in letnim potnim pavšalom 360 K za pregledovanje gozdov in nadzorovanje gozdnega osebja;

mesto stavbnega tehnika

z letno plačo 2400 K in letnim potnim pavšalom 360 K za pregledovanje občinskih cest ter nadzorovanje in upravo del na njih in na vseh drugih občinskih gradbenih podjetjih;

mesto redarskega nadzornika

z letno plačo 1680 K in letnim pavšalom za obleko 240 K.

Plače se izplačujejo vsakega prvega dne meseca iz občinske blagajnice naprej, pavšali pa v trimesečnih obrokah za nazaj.

Prosilci morajo dokazati sposobnost za tisto mesto; gozdni tehnik pa mora dokazati, da je položil državni izpit iz gozdarstva, stavbni tehnik pa, da je povlaščen stavbni mojster.

Prosilci morajo tudi dokazati starost in pristojnost v kako občino v drž. zboru zastopanih kraljestev in dežela, da so na dobrem glasu ter neoporečnega vedenja, dalje ako so eventualno že poslovali v kaki občinski ali drugi taki službi ter znanje hrvaškega jezika v besedi in pisavi.

Prosilci, pristojni v Kraljevino Hrvaško se morejo obvezati, da v letu dni zaprosijo za avstrijsko državljanstvo.

Prošnje z zahtevanimi dokazilnimi listinami se morajo vložiti pri občinskem upravitelstvu najpozneje do 30. septembra 1912. Prošnje brez dokazil se smatrajo kakor da niso bile vložene; iz natečajnega oglasa pa prosilci ne morejo za kakršnikoli slučaj izvajati pravnih ali kakih drugačnih zahtev.

Občinsko upravitelstvo

Imotski, dne 29. avgusta 1912.

Načelnik: Vucemilović. Prisednik: Jerković.

Ana Gorec

Ljubljana, samo Marije Terezije cesta šte. 14 (pri „Novem svetu“).
Trgovina s kolesi in posameznimi deli.
Najboljše pneumatike. Izposojevanje koles.

Št. 1064/m. š. sv.

3199

Razglas.

Na pomožni šoli za manj nadarjene otroke se prične šolsko leto 1912/13 v ponedeljek

dne 16. septembra 1912.

Vpisavalo se bo v šolskem poslopiju IV. mestne deške ljudske šole na Prulah št. 13. pri tleh v nedeljo **dne 15. septembra t. l. od 9—12 ure dopoldne.**

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,
 dne 3. septembra 1912.

Predsednik:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

*Ravnokar došla velika izbira
 oblek za šolsko mladino,
 za deklice in dečke.*

*Najnovejše obleke, površniki in raglani za gospode.
 Najmodernejša in najnovejša damska konfekcija, ka-
 kor paletoji, raglani, kostumi, jopice, krila in bluze*

po priznani najnižjih cenah priporoča

*„Angleško skladišče oblek“
 O. Bernatovič, Mestni trg št. 5.*

Steklarska trgovina
M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg šte. 28 140

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato
 zalogo steklene in porcelanaste posode,
 svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in
 okvirjev za podobe. — Prevzete vse
 steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
 Najsolidnejša in točna postrežba.

2 avtomobila

prvovrstnih tovarov, skoraj nova, eden
 za 4 osebe drugi za 2 osebi in

motorno kolo

lahki model

se ceno prodaja

Pisarna vprašanja pod „Avtomobil“
 na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Izdeluje za letošnjo
 sezijo najceneje

KARTONAZNA TOVARNA

Skatije za klobase
 „ „ maslo
 „ „ praprot
 „ „ čaj

Nadalje: 3128

Vreče za klobuke
 s tiskom.

Vrečice za bonbone
 v vseh vrstah.

IVAN BONAČ SIN

V LJUBLJANI, Čopova cesta.

*Prvovrstni damski krojaški
 modni atelijé*

3059

M. Šarc Kongresni trg 4
 .. (Gerberjeva hiša) ..

*opozarja cenjene dame na zjam-
 čeno točno izvršitev naročil in na
 :: brezhibno elegantno izdelavo. ::*

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 2. septembra 1912.

St. 1063/m. š. sv.

Razglas.

Solsko leto 1912/13 se prične na

mestnih ljudskih šolah ljubljanskih
dne 16. septembra 1912

s klicanjem sv. Duha in potem takoj z rednim šolskim poukom.

Vpisavalo se bo v zmislu § 33. do končnega šolskega in učnega reda

dne 13., 14. in 15. septembra 1912

v šolskih poslopijih in sicer dne 13. in 14. septembra od 8.—12. ure dopoldne
 in od 2.—4. ure popoldne, dne 15. septembra pa od 9.—12. ure dopoldne
 I. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju v Komenskega ulici št. 17
 za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Cojzovi cesti št. 5
 za III. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21
 (II. nadstropje); za IV. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju Na
 prulah št. 43; za mestno trirazrednico na Barju v šolskem poslopiju na Karo-
 linski zemlji št. 40; za nemško deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na
 Erjavčevi cesti št. 21 (prilicje); za mestno slovensko dekliško osemrazrednico
 v šolskem poslopiju na Sv. Jakoba trgu št. 1; za mestno nemško dekliško
 osemrazrednico v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 19.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se v mestne šole ne bodo sprejemali

Predsednik: **Dr. Ivan Tavčar l. r.**

Narodna knjigarna.

Prešernova ulica šte. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7

združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
 .. komptoarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga ..

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in
 gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za
 pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma;
 barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
 Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarov.
 Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnice, radirke, risalni papir, risalne
 priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najprostejše in najfinejše, črne, vijolčaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
 v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
 vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.

Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

..... vseh sistemov

po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture,
 trgovska pisma itd. itd.